

NASZ *Region*

Nr 2 (73) / 2013

Świętokrzyski Informator Samorządowy ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna



6 tysięcy
konsultacji



Jedyne
takie miejsce



Fundusz sołecki.
Pełen zalet, czy kłopotliwy?



Warto
wspierać talenty



**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

*Wiosennego nastroju,
radosnych spotkań przy świątecznym stole,
poczucia bliskości i spełnienia.
Oby Święta Wielkiej Nocy
były zwiastunem spokoju i nadziei
życzą*

Tadeusz Kowalczyk

[Signature]
Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego

Adam Jarubas

[Signature]
Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego

W projekcie „Świętokrzyskie” najważniejsi są ludzie

Komisja Europejska tworzy dużo uregulowań trudnych, czasem nawet absurdalnych. Funkcjonowanie w tym wielkim organizmie jakim jest Unia Europejska, czasami „skręczy”, ale plusów naszego członkostwa w Unii, jest zdecydowanie więcej – mówi marszałek województwa Adam Jarubas.

- 2013 rok kończy siedmioletni budżet Unii Europejskiej, powoli kończą się też unijne programy pomocowe z których jako województwo mogliśmy korzystać. Jakże pieniądze zostały „postawione do dyspozycji” regionu i co dzięki nim udało się zrealizować?

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego Adam Jarubas: - W ramach tylko jednego Regionalnego Programu Ope-

racyjnego Województwa Świętokrzyskiego otrzymaliśmy na lata 2007-2013 w sumie ponad 769,5 mln euro, czyli prawie 3,2 miliarda złotych. Doliczając do tego pozostałe programy pomocowe, m.in. Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny „Rozwój Polski Wschodniej” czy „Infrastruktura i Środowisko”, nasz region miał do dyspozycji prawie 5 miliardów złotych. To pieniądze, które w części już zo-

stały, lub w najbliższym czasie zostaną zainwestowane w rozwój regionu – zarówno w sferze infrastrukturalnej, jak i społecznej.

Dzięki tym funduszom znacząco poprawiliśmy infrastrukturę komunikacyjną województwa – zarówno lokalną, jak i regionalną. Niebawem skończą się kolejne ważne inwestycje drogowe realizowane w naszym województwie – myślę tu o moście na Wiśle w Polańcu, o drodze Kielce – Włoszczowa



- granica województwa, a także o modernizacji drogi z Buska



Zdroju na południe do Kazimierza Wielkiej i dalej do granicy z Małopolską. Ten wymiar komunikacyjny jest niewątpliwie bardzo ważny. Zwłaszcza, że mimo tych zrealizowanych inwestycji, w tej dziedzinie wciąż wiele pozostaje jeszcze do zrobienia.

- A inne istotne obszary życia wsparte funduszami unijnymi?

- W tym segmencie infrastrukturalnym widzę nie tylko drogi, ale też znaczący postęp w zakresie wodociągownictwa i kanalizacji – na realizowane w województwie 82 projekty wodno-kanalizacyjne przekazałyśmy w sumie ponad 304 mln złotych. Istotne są też zmiany infrastrukturalne, które zachodzą w centrach świętokrzyskich miast i miasteczek. W regionie zrealizowanych zostało lub jest na etapie realizacji ponad 60 projektów rewitalizacyjnych – oznacza to, że wiele centrów miejscowości, miast powiatowych i siedzib gmin, jeśli nie zmieniło do tej pory, to wkrótce całkowicie zmieni swoje oblicze. W tym przypadku ten element tworzenia podstawowej infrastruktury ma także swój wymiar estetyczny.

Bardzo istotnym obszarem działania było też wzmocnienie świętokrzyskiego biznesu, zwłaszcza mikro, małych i średnich firm w regionie. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego zaangażowaliśmy prawie 400 milionów złotych w rozwój przedsiębiorczości, co skutkowało stworzeniem prawie 2 tysięcy miejsc pracy w sektorze mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Bardzo wzmocniliśmy świętokrzyskie szpitale, zarówno jeśli chodzi o bazę, jak i wyposażenie w najnowszy sprzęt medyczny. I dotyczy to placówek zarówno szczebla powiatowego, jak i wojewódzkiego, przekazując na ten cel najwięcej w kraju, bo aż 7 procent wszystkich pieniędzy z Regionalnego Programu Operacyjnego.

- Czy dzięki funduszom z Unii Europejskiej udało się nadrobić infrastrukturalne za-

ległości z którymi „startowało” Województwo Świętokrzyskie?

- W dużej mierze tak, choć wciąż wiele jest do zrobienia – zwłaszcza w dziedzinie komunikacji i rozwoju gospodarczego, w tym pozyskania inwestorów i tworzenia miejsc pracy. Z pewnością sukcesem jest to, że nie ma w Świętokrzyskiem gminy, która w mniejszym lub większym stopniu nie wykorzystalaaby swojej europejskiej szansy. I jest to praktyczny wymiar unijnej idei zrównoważonego rozwoju. Jeśli mówimy o tym, że w kontekście wieloletnich zapóźnień, te fundusze pomocowe Unii Europejskiej miały poprawiać jakość życia, dostęp do podstawowej infrastruktury, to niewątpliwie tak się stało. I dzisiaj tylko retoryczne, a może polityczne, wydawać się może pytanie, czy warto było wstępować do Unii Europejskiej. Trudno sobie wyobrazić rozwój tych naszych „małych Ojczyzn”, bez unijnych pieniędzy. Oczywiście można mówić, że Komisja Europejska tworzy dużo uregulowań trudnych, czasem nawet absurdalnych, że funkcjonowanie w tym wielkim organizmie jakim jest Unia Europejska, czasami „skręczy”, ale plusów naszego członkostwa w Unii, jest zdecydowanie więcej.

Dzisiaj mamy się czym pochwalić: w 1998 roku mieliśmy 33 proc. średniego unijnego PKB na mieszkańca w regionie, w momencie wstąpienia do Unii Europejskiej, w 2004 r. było to 38 proc., a dzisiaj jest 49 proc. średniego unijnego PKB na mieszkańca województwa świętokrzyskiego. To jest sukces. Na to też zwracają uwagę naukowcy, którzy przygotowują naszą aktualizowaną strategię rozwoju województwa do 2020 roku. To dokument, który będzie podstawą do wydatkowania unijnych funduszy z kolejnego budżetu unijnego na lata 2014 – 2020.

- Czy ma Pan jakieś marzenie związane z rozwojem województwa?

- Świętokrzyskie ma wiele atutów, do tej pory nie odkry-

tych. Te turystyczne staramy się coraz skuteczniej pokazywać światu. Służą temu i nasze kampanie promocyjne, i eventy realizowane w regionie. Nasze strategie promocyjne są dostrzegane, a nawet odbieramy za nie nagrody. Przed nami wielkie wyzwanie podniesienia atrakcyjności, ale też percepcji województwa jako dobrego miejsca do inwestowania. W tej dziedzinie mamy jeszcze wielką pracę do wykonania. To wyzwanie nie tylko dla marszałka i centrów obsługi inwestora przy marszałku i prezydencie Kielc. Na tę atrakcyjność inwestycyjną musimy pracować kolegalnie, do tych działań muszą się włączyć wszyscy – i Specjalna Strefa Ekonomiczna w Starachowicach, i samorządy posiadające lub aktualnie przygotowujące tereny inwestycyjne. Wszyscy mamy wpływ na ranking atrakcyjności inwestycyjnej. Wszyscy ten wizerunek województwa tworzymy i chciałbym, żeby pod względem biznesowym był on zdecydowanie poprawiony. A jak będą przedsiębiorcy, to będą miejsca pracy. A wówczas uda nam się zatrzymać niekorzystne tendencje migracyjne i odpływ z regionu młodych ludzi, co uważam za jeden z najpoważniejszych problemów, z jakim musimy się zmierzyć.

Właśnie ruszył projekt, dzięki któremu prawie w całym województwie będzie dostępny Internet nowej generacji. To dzisiaj jeden z warunków rozwoju. Liczę też na wzmocnienie kapitału społecznego w regionie. Chciałbym, żeby powstało więcej organizacji pozarządowych, żeby ludzie ośmielili się działać razem. Ta współpraca jest potrzebna zarówno w życiu społecznym, jak i w gospodarczym, zwłaszcza w rolnictwie. Ale myślę też o inicjatywach klastrowych przedsiębiorców. Musimy się nauczyć razem grać, bo inaczej przegramy. To właśnie ludzie, dobrze przygotowane kadry są najważniejszym składnikiem tego projektu, tego mojego wielkiego marzenia pod nazwą „Świętokrzyskie”.

- Dziękuję za rozmowę. Iwona Sinkiewicz

KALEJDOSKOP



Województwo Świętokrzyskie promowało się podczas Międzynarodowych Targów ITB, które w dniach 6-10 marca odbywały się w Berlinie. To jedna z największych na świecie imprez targowych.



6 marca w Brukseli delegacja regionu świętokrzyskiego pod przewodnictwem Kazimierza Kotowskiego, członka Zarządu Województwa uczestniczyła w spotkaniach poświęconych problematyce „Handlu i możliwości podjęcia współpracy w województwach podkarpackim i świętokrzyskim” oraz „Regionalnym aspektem polskiej strategii GO China”.



7 marca w Urzędzie Marszałkowskim, Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa spotkał się z Ambasadorem Chorwacji w Polsce Ivanem del Vechio. Tematem rozmowy były doświadczenia naszego województwa w inwestowaniu unijnych środków pomocowych w kontekście tegorocznej integracji tego kraju z Unią Europejską.



Wolontariusze projektu Polska Cyfrowa Równych Szans uczestniczyli 13 i 14 marca w regionalnym zjeździe Latarników Polski Cyfrowej organizowanym przez Stowarzyszenie „Miasta w Internecie”, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji oraz Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. Podczas konferencji w Filharmonii Świętokrzyskiej marszałek Adam Jarubas otrzymał tytuł regionalnego Ambasadora Polski Cyfrowej.

Warto pielęgnować świętokrzyskie talenty

- Jesteście solą Ziemi Świętokrzyskiej. Pielęgnujcie swoje talenty, bo to właśnie Wy będziecie przyszłością naszego regionu. Gratuluję wspaniałych wyników w nauce, a nauczycielom i rodzicom wspaniałych wychowanków. Cieszę się, że program stypendialny jest coraz bardziej popularny i przynosi wymierne efekty - mówi Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa podczas uroczystości wręczenia dyplomów, potwierdzających przyznanie stypendiów unijnych wyróżnionym uczniom z województwa świętokrzyskiego. W spotkaniu, które 5 marca odbyło się w Wojewódzkim Domu Kultury uczestniczyli także Małgorzata Muzoń, Świętokrzyski Kurator Oświaty, jednocześnie radna Sejmiku, Krzysztof Domagała, dyrektor Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego i Jerzy Środa, zastępca dyrektora Departamentu Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego.

„Regionalny program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych województwa świętokrzyskiego” wdraża Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Stypendia finansowane są z Europejskiego Funduszu Społecznego, budżetu państwa i budżetu województwa.

Celem programu jest wsparcie uczniów, którzy przejawiają szczególne uzdolnienia w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych, którym jednak sytuacja materialna ich rodzin nie pozwala w pełni rozwijać talentów i zainteresowań. W tym roku o stypendia ubiegało się 672 osoby. Przyznano 204 stypendia. Wartość pojedynczego stypendium wynosi 3 600 zł.

Najlepszy stypendysta - **Mateusz Wawrzeńczyk** uzyskał 98 punktów. Mieszka w Micigoździe w gminie Piekoszów. Jest uczniem trzeciej klasy Gimnazjum im. Św. Jadwigi w Kielcach. Może pochwalić się średnią ocen 5.86 oraz szczególnymi zdolnościami z przedmiotów ścisłych. Mateusz był trzykrotnym laure-

atem konkursów: matematycznego, biologicznego i geograficznego oraz finalistą konkursu chemicznego. Interesuje się piłką nożną, gra w Gminnym Klubie Sportowym ASTRA Piekoszów, jest kibicem Korony Kielce. - Cieszę się, że już po raz trzeci otrzymałem stypendium unijne. Pieniądze z pewnością przydadzą

się na sfinansowanie dojazdów do szkoły w Kielcach, na zajęcia dodatkowe i zakup podręczników - mówi Mateusz. Dumy z osiągnięć syna nie kryją rodzice Mateusza - państwo **Elżbieta i Grzegorz Wawrzeńczyk**: - Mieć takiego inteligentnego człowieka w rodzinie, to dla nas rodziców nie lada wyzwanie. Wspieramy syna i myślimy o jego przyszłości. Mimo młodego wieku posiada już wiele cech, których my dorośli możemy mu pozazdrościć, jak choćby umiejętności wyznaczania osiągalnych celów i wytrwałości w ich realizacji.

W czterech dotychczasowych edycjach programu stypendialnego realizowanego przez ŚBR w latach 2008 - 2012, stypendia, w łącznej kwocie około 2,5 mln zł, otrzymało blisko 800 świętokrzyskich uczniów.

Małgorzata Niewczas-Sochacka



Piotr Żołądek gratuluje wspaniałych wyników w nauce Mateuszowi Wawrzeńczykowi



Świętokrzyscy stypendiści



„To krok w dobrym kierunku”

- tak komentuje efekty negocjacji w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, marszałek województwa Adam Jarubas. Chodzi o negocjacje wysokości kwoty, jaką region ma otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Pierwotna propozycja ministerstwa, która padła podczas niedawnego konwentu marszałków odbywającego się w Białowieży, wynosiła 998 mln euro. Po spotkaniu marszałka z ministrem Elżbietą Bieńkowską, do którego doszło 6 marca w Warszawie, kwota ta wzrosła o 170 mln euro. Ale, jak podkreśla Adam Jarubas, to ciągle jedynie propozycja.

- Przydzielone nam 998 mln euro nie odpowiadały naszym aspiracjom, możliwościom i potrzebom. Po rozmowach z ministrem Elżbietą Bieńkowską uzyskaliśmy potwierdzenie, że alokacja dla regionu wzrośnie o około 17 procent. Mam nadzieję, że przy okazji konsultacji technicznych uda się – przedstawiając te duże, infrastrukturalne projekty i nasz pomysł na region – przekonać ministerstwo, żeby z dosyć dużych rezerw, które cały czas są w dyspozycji ministra, przeznaczyć kolejne środki dla regionu świętokrzyskiego – mówi marszałek **Adam Jarubas**.

Jak potwierdził po negocjacjach rzecznik ministerstwa Piotr Popa, docelowa kwota dla regionalnego programu województwa świętokrzyskiego to w tej chwili 1 168 mln euro. To nie jedyne pieniądze unijne, które będą do dyspozycji regionu. Kolejne popłyną z programu Rozwój Polski Wschodniej. W jego puli jest ponad 2,5 mln euro do podziału między pięć województw, które otrzymają je ze względu na historyczne zapóźnienia. Jak informuje Adam Jarubas, beneficjenci będą



też mogli korzystać ze środków programów sektorowych, czyli z dużego programu infrastrukturalnego, czy z programu przeznaczanego dla przedsiębiorstw, następcy Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka”.

- Pieniądzy będzie więcej, niż dotychczas, ale potrzeb też jest bardzo dużo. Patrzymy też na aspekt konkurencji między regionami - inni też dostają więcej. Mam nadzieję, że dystans między regionami będzie mały, a niekoniecznie mogliśmy mieć prawo do takiego optymistycznego wniosku, patrząc na wstępny algorytm podziału środków – podkreśla Adam Jarubas - Obserwujemy, jak zmienia się nasze województwo za sprawą unijnych funduszy, na-

prawdę dużo się robi, zarówno w miastach, jak i wsiach. W kolejnej perspektywie finansowej większy nacisk położony będzie na konkurencyjność gospodarki, więcej pieniędzy dostaną przedsiębiorcy, co zresztą wychodzi naprzeciw postulatowi środowisk gospodarczych, mniej - na infrastrukturę, często bardzo lokalną.

Jeśli Parlament Europejski zatwierdzi decyzje Rady Europejskiej w sprawie budżetu unijnego na lata 2014-2020, do Polski trafi prawie 73 mld euro na realizację polityki spójności. Będzie je można przeznaczyć, między innymi, na budowę kluczowych połączeń drogowych, rozwój przedsiębiorczości, czy komercjalizację badań naukowych.

A.R-K.

Dodatkowe pieniądze dla przedsiębiorstw

Blisko 33 miliony złotych trafi do 52 mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z terenu województwa, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Dotychczas ich projekty znajdowały się na listach rezerwowych, ale dzięki powstałym oszczędnościom będzie je można zrealizować.

Uchwałę w tej sprawie podjął w lutym Zarząd Województwa. Oszczędności pojawiły się podczas realizacji dotychczas dofinansowanych projektów,

za sprawą rezygnacji niektórych beneficjentów oraz różnic kursowych. Dzięki temu będzie można wesprzeć inwestycje firm, które w wyniku oceny me-

rytoryczno-technicznej otrzymały 54 punkty i więcej.

Na liście rezerwowej znajdują się, między innymi, projekty związane z budową obiektów gastronomiczno-noclegowych, centrum turystycznego, czy ośrodka hipoterapii i dogoterapii, wiele dotyczy poszerzenia parku technologicznego. Unijne wsparcie ma posłużyć przedsiębiorcom dla wzrostu konkurencyjności ich firm.

Działanie 1.1. Bezpośrednie wsparcie sektora mikro, małych

i średnich przedsiębiorstw jest najsprawniej wdrażanym działaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. Najwyższa jest tu liczba i wartość wniosków o dofinansowanie, najwyższa liczba zawartych umów. Do końca grudnia 2012 roku było ich 473. Do beneficjentów trafiło 314 milionów złotych. Najwięcej zaabsorbowała branża związana z górnictwem i wydobywaniem, gastronomią oraz kulturą, rekreacją i rozrywką.



Rada Pożytku Publicznego w nowym składzie

Marszałek Adam Jarubas wręczył nominacje nowym członkom Świętokrzyskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Jej celem nadrzędnym jest koordynowanie i doskonalenie współpracy organizacji pozarządowych z administracją publiczną.

Rada pełni funkcję zespołu konsultacyjno-opiniotwórczo-doradczego oraz pomocniczego Samorządu Województwa Świętokrzyskiego w zakresie pożytku publicznego.

- Rada jest niezwykle ważnym partnerem Samorządu Województwa w działaniach na rzecz rozwoju naszego regionu. Mam nadzieję, że na-

sza praca nie będzie stanowiła tylko forum dyskusyjnego, ale będzie miejscem opiniowania i konsultowania ważnych programów, projektów w dziedzinach stanowiących obszary wzajemnych zainteresowań. Liczę na Państwa szerokie doświadczenie, cenne uwagi oraz ciekawe pomysły. Życzę pocucia uczestnictwa w tej pracy – mó-

wił marszałek **Adam Jarubas**.

W skład ŚRDPP wchodzi 12 osób: dwóch przedstawicieli Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, trzech przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, jeden przedstawiciel wojewody oraz sześciu przedstawicieli organizacji pozarządowych.



Karol Skowera, Dariusz Dąbek, Jacek Kominek i Teresa Śliwa

1% - to nic nie kosztuje

Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego jako organ opiniotwórczo – konsultacyjny Marszałka Województwa Świętokrzyskiego kontynuuje w roku 2013 akcję „1% dla Organizacji Pożytku Publicznego” działających na terenie województwa świętokrzyskiego na rzecz jego mieszkańców. - To bardzo cenna pomoc dla osób potrzebujących oraz wsparcie wartościowych inicjatyw z różnych obszarów życia. Pieniądze są przeznaczane m.in. na pomoc dla dzieci, leczenie i rehabilitację osób chorych, dotkniętych przemocą, uzależnieniami, na sport i turystykę - podkreśla Teresa Śliwa, przewodnicząca Świętokrzyskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Dzięki tym rozwiązaniom w rocznych zeznaniach podatkowych PIT wszyscy mamy możliwość wsparcia organizacji pożytku publicznego dokonując odpisu 1% podatku dochodowego na rzecz wybranych organizacji w naszym regionie. W ten sposób mamy możliwość zdecydować sami, na jakie działania chcemy przeznaczyć nasze pieniądze.

Wykaz organizacji pożytku publicznego z terenu województwa świętokrzyskiego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2012 znaleźć można na stronie internetowej www.sejmik.kielce.pl w zakładce Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego.

Świętokrzyska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Teresa Śliwa – przewodnicząca Rady. Pracuje w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego

Agnieszka Piwnik - Piecyk – wiceprzewodnicząca, zastępca dyrektora Kancelarii Zarządu UM

Karol Skowera – wiceprzewodniczący; organizacja studencka „AIESEC”

Agnieszka Dudek - sekretarz, reprezentuje Świętokrzyski Urząd Wojewódzki
Danuta Drozdowska, Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki UM

Maria Adamczyk, Radna Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego IV kadencji, prezes Banku Żywności w Ostrowcu Świętokrzyskim

Grigor Szaginian, Radny III i IV kadencji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

Dariusz Dąbek - prezes Zarządu Stowarzyszenia „Nowe Oblicze Edukacji” w Kielcach.

Jacek Kominek - Prezes Zarządu Województwa Świętokrzyskiego ZMW. Karol Wilczyński - Członek Zarządu Stowarzyszenia „Pokolenie z pasją”

Ks. Krzysztof Banasik - zastępca dyrektora Caritas Diecezji Kieleckiej. Grażyna Jarosz – prezes Fundacji „Vive Serce Dzieciom”



Wiceambasador Izraela w Polsce odwiedził Kielce

- Historia narodu polskiego i żydowskiego jest ze sobą ściśle związana i stanowi dobrą podstawę pod obecne stosunki między Izraelem i Polską. Jestem zaskoczony jak bardzo jesteśmy do siebie podobni – mówił Nadav Eshcar, wiceambasador Izraela w Polsce, który gościł 1 marca w Kielcach. Dyplomata otworzył wystawę „Duvdivani i jego prace” w Muzeum Historii Kielc. W uroczystości uczestniczyli wicemarszałek Grzegorz Świercz, członek Zarządu Województwa Jan Maćkowiak oraz Ewa Kapel – Śniowska, zastępca dyrektora Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego.

Jak podkreślił wicemarszałek **Grzegorz Świercz**, wspólna historia narodu polskiego i żydowskiego jest trudna, ale świat

szybko się zmienia i pamiętając o przeszłości musimy tworzyć wspólną przyszłość, opartą na kontaktach towarzyskich, kultu-

ralnych i gospodarczych. – W województwie świętokrzyskim robi się bardzo dużo w celu wzajemnego zrozumienia i poznania wspólnej historii. Cieszę się bardzo, że podejmujemy tę tematykę, działając dla przyszłych pokoleń. Mam nadzieję, że ta wizyta będzie wstępem do bliższych kontaktów, a my pokażemy więcej miejsc, w których Pan ambasador odnajdzie nostalgiczne elementy związane z historią własnej rodziny – mówił wicemarszałek.

Wystawa „Duvdivani i jego prace” prezentuje 28 reprodukcji **Jesekiela Dawida Kir-**

szenbauma (tworzącego pod pseudonimem Duvdivani). Polski malarz i karykaturzysta pochodzenia żydowskiego urodził się 15 sierpnia 1900 r. w Staszowie, zmarł 1 sierpnia 1954 w Paryżu. Jego twórczość poświęcona była w znacznej części ekspresjonistycznemu opisiowi dziejów Zagłady.

- Mam nadzieję, że ta wystawa będzie dobrą okazją do tego, by wychować przyszłe pokolenia na lepszych ludzi – mówił **Nadav Eshcar** wiceambasador Izraela w Polsce.

A.M.



Nadav Eshcar, Grzegorz Świercz i Jan Maćkowiak w Muzeum Historii Kielc

Ponad 42 mln zł z „Kapitału Ludzkiego” na świętokrzyską edukację

Zakup nowoczesnego sprzętu do pracowni szkół zawodowych, staże u pracodawców, zajęcia dodatkowe dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wsparcie inicjatyw edukacyjnych na obszarach wiejskich oraz tworzenie nowych miejsc w przedszkolach, a także zakładanie nowych placówek - m.in. te zadania mogą liczyć w tym roku na wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wdrażanego w naszym województwie przez Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego

Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa: - Na projekty edukacyjne zostanie przekazana kwota ponad 42 milionów złotych. Na wsparcie mogą liczyć już po raz kolejny szkoły zawodowe. Z myślą o nich ogłosiliśmy trzy konkursy. Szkoły będą miały możliwość m.in. sfinansowania zajęć teoretycznych, dodatkowych kursów i doradztwa zawodowego dla uczniów oraz zakup nowoczesnych pomocy do prowadzenia zajęć praktycznej nauki zawodu. Szkoły mogą również finansować koszty współpracy z firmami, w których uczniowie odbywają praktyki i staże zawodowe, dzięki którym młodzi ludzie będą mogli zdobywać doświadczenie zawodowe ŚBRR przekaże w tym roku prawie 16 mln zł. 27 lutego ogłoszony został konkurs skierowany do szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z obszarów wiejskich. Ponad 11,3 mln zł zostanie rozdysponowane na organizację zajęć dodatkowych i doradztwa dla uczniów. Z myślą o mieszkańcach wsi i małych miejscowości, w maju zostanie ogłoszony konkurs na niewielkie projekty edukacyjne o wartości nie przekraczającej 50 tys. zł (wartość dofinansowania dla tych projektów wyniesie 3,9 mln zł). Blisko 11 mln zł wyniesie natomiast wsparcie przeznaczone na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach oraz zakładanie nowych placówek. Nabór projektów rozpocznie się najprawdopodobniej w II kwartale tego roku. Co ważne, dofinansowanie będzie dotyczyć obszaru całego województwa, a nie tak jak w ubiegłym roku, jedynie gmin o najniższym stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej.



Jedyne takie miejsce

Baseny Mineralne w Solcu Zdroju – nowy punkt na turystycznej mapie województwa świętokrzyskiego – przyjmują goście od 1 lutego tego roku. Do ich dyspozycji są baseny rekreacyjne, sauny, cała gama zabiegów z zakresu hydroterapii, balneoterapii i kinezyterapii, a także mineralny basen leczniczy z najsilniejszą na świecie wodą siarczkową. 22 lutego odbyło się uroczyste otwarcie tej wyjątkowej turystycznej atrakcji.

Baseny są pierwszą w regionie inwestycją partnerstwa publiczno-prywatnego. Udział w projekcie mają Spółka Malinowe Hotele - właściciel hoteli: Malinowy Zdrój w Solcu-Zdroju oraz Malinowy Dwór w Świeradowie oraz Gmina Solec-Zdrój, która na ten cel pozyskała 8 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. – To jeden z najciekawszych projektów w ramach RPO i doskonały przykład dla innych samorządów, by w dobie kryzysu korzystały z tej formy - podkreśla **Adam Jarubas**, marszałek województwa świętokrzyskiego – Korzyści są bezdyskusyjne. Ponadto zyskuje bardzo ciekawą atrakcję.

Budowa kompleksu uzdrowiskowo-rekreacyjnego kosztowała blisko 20 mln zł. Znajduje się tam basen rekreacyjny z ławkami masującymi i zjeżdżalnicami, brodzik dla najmłodszych, sauny: ziołowa, parowa i fińska, a także Centrum Zdrowia, w którym przez siedem dni w tygodniu korzystać można z bogatej oferty zabiegów z zakresu hydroterapii, balneoterapii, kinezyterapii i masaży.



- Solec ma szansę stać się turystyczną marką – mówił Adam Jarubas podczas konferencji prasowej

Obiekt - w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych - dysponuje również zapleczem restauracyjnym. Wszystko to na 4,5 tys. m kw.

- Do dyspozycji gości jest również zewnętrzny basen z plażą, z którego korzystać można od wiosny do jesieni – mówi **Adam Pałys**, wójt gminy Solec-Zdrój – w planach jest również

zagospodarowanie 2 hektarów zieleni wokół basenów. Powstanie tam Park Feng Shui.

Unikatowy, nie tylko w skali kraju, ale i całej Europy, jest mineralny basen leczniczy. Wykorzystywana w nim solanka siarczkowa, pochodząca ze źródła „Malina”, jest najsilniejsza na świecie. Kąpiele, inhalacje, płukanie, wreszcie picie

tych wód ma bardzo korzystny wpływ na organizm człowieka. W Solcu od lat stosowane są w leczeniu i rehabilitacji, na przykład, schorzeń narządu ruchu.

Pierwszy weekend funkcjonowania basenów okazał się frekwencyjnym sukcesem. – Zarówno baseny, jak i restauracje były pełne – mówi Adam Pałys, wójt Solca-Zdroju – mie-

Partnerska budowa basenów mineralnych

Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego:

- Partnerstwo publiczno-prywatne polega na współpracy sektora publicznego i prywatnego przy realizacji przedsięwzięć lub świadczeniu usług, tradycyjnie dostarczanych przez sektor publiczny. W ramach tej współpracy każda ze stron bierze na siebie zobowiązania, z których jest w stanie najlepiej się wywiązać. Dzięki podziałowi zadań, odpowiedzialności i ryzyka w ramach PPP osiąga się najbardziej efektywny ekonomicznie sposób tworzenia infrastruktury i dostarczania usług publicznych. Każda ze stron czerpie przy tym ze współpracy własne korzyści – proporcjonalne do swego zaangażowania.

Partnerstwo publiczno – prywatne może być realizowane praktycznie we wszystkich dziedzinach za które odpowiadają władze lokalne: od ochrony środowiska, przez mieszkalnictwo, po edukację czy ochronę zdrowia. Patrząc na strategię rozwoju województwa świętokrzyskiego, wydaje się, że - z jednej strony bardzo trudne – ale z drugiej z wielu względów najwłaściwsze do realizacji w ramach PPP są właśnie projekty z obszaru sportu, turystyki i rekreacji. Wynika to z faktu, iż partnerstwo publiczno – prywatne daje możliwość nie tylko przeprowadzenia procesu inwestycyjnego, ale także późniejszego utrzymania infrastruktury. A akurat ta ostatnia kwestia jest niezwykle ważna przy inwestycjach sportowo – rekreacyjnych, które z reguły wiążą się z bardzo wysokimi kosztami utrzymania wybudowanej infrastruktury.





liśmy dużo gości na przykład z Ostrowca Świętokrzyskiego, czy Staszowa, ale też spoza województwa, głównie z Krakowa. Trzeba go mocno promować, by tętnił życiem nie tylko w weekendy. Władze gminy liczą

na to, że obiekt zwiększy atrakcyjność terenów wokół i przyciągnie kolejnych inwestorów. Skorzystają właściciele pensjonatów i sami mieszkańcy – już teraz przy obsłudze basenów pracuje ponad 40 osób. - Wią-

żemy z tym obiektem duże nadzieje. Jestem dumny, że udało nam się doprowadzić do jego powstania w tak małej gminie. Jest to jedyny w Polsce projekt w pełni hybrydowy – dodaje Adam Pałys.

Obiektem, przez następne 25 lat zarządzać będzie spółka Malinowe Hotele. Rozbudowała ona swoje zaplecze leczniczo-relaksacyjne, a w najbliższym czasie chce się starać o podpisanie z Narodowym Funduszem Zdrowia kontraktu na leczenie ambulatoryjne i fizykoterapię. – Jesteśmy w pełni gotowi, by kompleksowo przyjmować pacjentów i gości, chętnych, by skorzystać z basenów, sauny, czy restauracji, w której królują dania włoskie – przekonuje **Tomasz Kaleta**, prezes Zarządu Spółki Malinowe Hotele.

Baseny Mineralne w Solcu-Zdroju będą ważnym elementem turystyki zdrowotnej, na którą stawia województwo świętokrzyskie. – Jeśli w regionie udzielamy 1,2 mln noclegów w roku, to sam powiat buski tych noclegów udziela 600 tysięcy. To pokazuje siłę i potencjał turystyki zdrowotnej – podkreśla **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach.

Anna Rdzanek-Kapsa / (sin)



Doktor Marek Grabski i marszałek Adam Jarubas z zainteresowaniem oglądali solecki kompleks

W Morawicy otwierają drzwi... dla zdrowia

Policealna Szkoła Medyczna im. Hanny Chrzanowskiej w Morawicy organizuje Dni Otwarte, podczas których uczniowie kierunku technik masaży będą mogli zaprezentować swoje umiejętności z zakresu masażu. Będzie można również skorzystać z porad kosmetologa oraz spróbować sił z kijkami nornic walking. - Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do naszej szkoły w dniach 15,16,17 kwietnia – zachęca Renata Antos, dyrektor placówki.

Podczas Dni Otwartych chętni będą mogli skorzystać z masażu klasycznego, gorącymi kamieniami, masażu bańką chińską, refleksorycznego lub wibracyjnego. Fizjoterapeuta będzie udzielał indywidualnych wskazówek na temat samodzielnej dbałości o kręgosłup, proponuje także zestawy ćwiczeń wzmacniających mięśnie kręgosłupa.

Będzie także okazja do zadbania o swoją urodę korzy-

stając z porad kosmetologa oraz sprawność fizyczną. W tym obszarze pomocą nam będzie służył instruktor nordic walking. Chętni będą mogli spróbować pomaszerować z kijkami.

Osoby zainteresowane skorzystaniem z oferty proszone są o kontakt telefoniczny (41/311 4680) lub indywidualny w siedzibie Policealnej Szkoły Medycznej w Morawicy, ul. Kielecka 7.



Renata Antos

Główny Punkt Informacyjny o Funduszach Europejskich spełnia swoją rolę

Prawie 6 tysięcy konsultacji, dyżury w 97 gminach i 31 otwartych spotkań informacyjnych dotyczących możliwości pozyskania dotacji i zasad jej rozliczania zorganizował w ubiegłym roku Główny Punkt Informacyjny o Funduszach Europejskich, działający przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego.

Główny Punkt Informacyjny o Funduszach Europejskich działa od 2009 roku. Powstał we współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego i należy do ogólnopolskiej sieci punktów informacyjnych, finansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

Naszym najważniejszym i podstawowym zadaniem jest udzielanie informacji wszystkim

zainteresowanym na temat możliwości wsparcia z Funduszy Europejskich. Oznacza to, że każdy może się do nas zgłosić osobiście, telefonicznie lub poprzez e-mail – mówi **Justyna Gołębiowska-Suchenia**, koordynator w Głównym Punkcie Informacyjnym o Funduszach Europejskich w Kielcach. Jak podkreśla, wszystkie usługi są bezpłatne. – Informujemy o możliwościach pozyskania dotacji na rozwój lub założenie firmy, procedurach rozliczania przyznanych dotacji, szkoleniach współfinanso-

wanych przez Unię Europejską, realizowanych projektach oraz programach i instytucjach, które zajmują się Funduszami Europejskimi – wyjaśnia.

Niezmienne od 5 lat największym zainteresowaniem klientów GPI cieszą się środki na założenie i rozwój działalności gospodarczej. Ze względu na specyfikę naszego regionu zgłaszają się do niego głównie mikroprzedsiębiorcy – czyli tacy, którzy zatrudniają do 10 osób, a ich obrót roczny nie przekracza 2 mln euro. Osoby te starają się głównie o dofinan-

sowanie zakupu wyposażenia, urządzeń, maszyn, rozbudowy związanej z bieżącą działalnością usługową, produkcyjną i handlową. O dotację ubiegają się szkoły, ośrodki zdrowia, a także wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe, kościoły oraz stowarzyszenia. Justyna Gołębiowska-Suchenia zaznacza jednak, że wciąż zbyt mało jest pomysłów innowacyjnych, zaawansowanych technologicznie, opartych o badania naukowe i patenty czy związanych z ekspansją na rynki zagraniczne. A te obszary są szczególnie mocno wspierane przez środki pomocowe.

Od 2010 roku na terenie naszego województwa działają również tzw. mobilne punkty informacyjne, w ramach których każdego roku pracownicy odwiedzają niemal wszystkie gminy, udzielając bezpośrednich i bezpłatnych konsultacji. Terminy i miejsca spotkań zamieszczane są na bieżąco na stronie GPI.

Zapraszamy więc do korzystania z pomocy konsultantów GPI. Tym, którzy chcą samodzielnie szukać informacji polecamy również oficjalną stronę dotyczącą Funduszy Europejskich – www.funduszeuropejskie.gov.pl. Jest to miejsce, w którym można pozyskać wiarygodne i aktualne wiadomości oraz skorzystać ze specjalnie uruchomionej wyszukiwarki, do której link znajduje się na stronie GPI.

Anna Matuszewska

Jakie pytania zadają najczęściej klienci punktu?

- Chcę założyć własną firmę. Czy są na to dotacje?

Justyna Gołębiowska-Suchenia: – Tak. Fundusze Europejskie w dużym zakresie wspierają nowe przedsiębiorstwa. W tym roku w naszym województwie o bezzwrotną dotację mogą ubiegać się osoby długotrwale bezrobotne i mieszkańcy terenów wiejskich.



Pierwsza dotacja – do 40 tys. zł (minimalny wkład własny 15%), jest dla tych mieszkańców województwa świętokrzyskiego, którzy zarejestrowani byli w urzędzie pracy min. przez 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat. Są to pieniądze z programu Kapitał Ludzki 2007-2013 (działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”). Najbliższy i zarazem ostatni w tym roku termin rekrutacji to kwiecień (więcej informacji u operatora dotacji: Agencji Rozwoju Regionalnego w Starachowicach www.farr.pl).

Druga dotacja – dla mieszkańców terenów wiejskich, jest skonstruowana zupełnie inaczej. Dofinansowania mają trzy maksymalne pulpy 100, 200 lub 300 tys. zł (wkład własny – min. 50%). Zarządza nią Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji

Rolnictwa, gdzie należy się zgłaszać po szczegółowe informacje.

Jeżeli nie jesteśmy osobą bezrobotną – możemy ubiegać się o mikropożyczki na otwarcie działalności gospodarczej z programu Kapitał Ludzki 2007-2013 (także działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”). Są przewidziana dla osób w wieku 18-64 lata z wykształceniem min. średnim, które są osobami pracującymi, studiującymi lub absolwentami (w okresie 12 m-cu od daty ukończenia studiów). Kwota takiej mikropożyczki to maksymalnie 50 tys. zł i naprawdę bardzo korzystne warunki spłaty! Instytucją, która ich udziela, tak jak w przypadku dotacji, jest w naszym województwie Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach.

- Potrzebuję pieniędzy na rozwój działalności, którą prowadzę. Jakie mam możliwości?

Justyna Gołębiowska-Suchenia: – To pytanie pada w Głównym Punkcie Informacyjnym bardzo często. Odpowiedź nie jest prosta i brzmi: „to zależy”. Każdy inaczej rozumie „rozwój”. Dla jednych będzie to zakup koparki czy samochodu, dla innych uruchomienie nowej linii produkcyjnej lub rozbudowa siedziby. Wiele pomysłów dotyczy usług hotelarskich i turystycznych. W 2013 roku, a przypomnijmy, że to ostatni rok perspektywy finansowej Unii na lata 2007-2013 (nowa 7-letnia perspektywa, a więc nowe możliwości i programy, będą obejmować lata 2014-2020) szanse na pozyskanie dotacji zależą od pomysłu. Generalnie i bardzo upraszczając – bezzwrotne dotacje na inwestycje w środki trwałe i nieruchomości związane lokalnymi, bieżącymi potrzebami, są dostępne już w bardzo ograniczonym zakresie. Pozostały w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 dla mikroprzedsiębiorstw z terenów wiejskich (szczegółowe informacje w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa). Ale nie tylko. Do pojęcia rozwoju można też podejść w inny sposób – myśleć o nowych, innowacyjnych technologiach, o usługach elektronicznych, rozwoju eksportu i promocji swojej firmy na rynkach międzynarodowych, ochronie patentowej czy szkoleniach dla pracowników. W bieżącym roku są na to środki unijne.

Główny Punkt Informacyjny o Funduszach Europejskich mieści się w centrum Kielce, przy ul. Św. Leonarda 1 i czynny jest od 8.00 do 18.00 - od poniedziałku do piątku oraz w soboty - od 10.00 do 14.00.

Bezpłatna infolinia:
800 800 440,
skrzynka poczty elektronicznej
gpi@sejmik.kielce.pl,
adres strony internetowej:
www.gpi-swietokrzyskie.pl



Radni uchwaliли

Uchwały w sprawie wyboru przedstawicieli Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego do Rad Społecznych Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze oraz Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach podjęli radni podczas XXVIII sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, która odbyła się 25 lutego. Przyjęli także stanowisko w sprawie przedłużenia działania specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, podkreślając ich rolę w rozwoju gospodarczym regionów i całego kraju.

Przewodniczącą Komisji Zdrowia, Polityki Społecznej i Spraw Rodziny została **Jolanta Rybczyk**, przedstawicielem Sejmiku w Radzie Społecznej ŚCR w Czarnieckiej Górze został **Janusz Skibiński**, **Grzegorz Gałuszka** będzie reprezentował Sejmik w Radzie Społecznej Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach, a **Małgorzata Strzyż** w radzie Społecznej ŚODR w Modliszewicach. Sejmik powołał również **Miroslawa Kolarza** i **Magdalenę Kędzierską** na członków Rady Świętokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Radni wyrazili także zgodę dla Świętokrzyskiego Centrum

Rehabilitacyjnego w Czarnieckiej Górze na wynajęcie powierzchni 201,5 m² na okres 5 lat Zespołowi Szkół Specjalnych z przeznaczeniem na prowadzenie działalności oświatowej.

Przyjęli również uchwałę w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, warunków i zasad korzystania z przystanków oraz ustalili opłatę za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, znajdujących się przy drogach wojewódzkich których właścicielem jest Województwo Świętokrzyskie, a zarządzającym jest Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich. Uchwała dotyczy 161 przystanków autobusowych znajdujących się na



Włodzimierz Stępień, Tadeusz Kowalczyk, Mieczysław Gębski, Lech Janiszewski i Janusz Koza

terenie 7 świętokrzyskich gmin. Radni Sejmiku za każdorazowe zatrzymanie się na przystanku ustalili dla przewoźników opłatę w wysokości 5 groszy. Pie-

niądze te przeznaczone będą m.in. na utrzymanie czystości na przystankach, a także rozkładanie rozkładów jazdy.

M.N./R.S.



Uchwałę w sprawie zasad korzystania z przystanków przybliżył Jan Maćkowiak



Radni podczas XXVIII sesji Sejmiku



Zarząd Województwa

Świętokrzyskie wyludnia się

W kolejnych latach czeka nas stały ubytek liczby ludności, utrzymanie się ujemnego salda migracji, spadek poziomu urbanizacji, pogłębianie procesu starzenia się społeczeństwa – nie są to, niestety, przepowiednie pesymistycznych wróżbitów, a fakty. Z analizy zmian procesów demograficznych w latach 2002-2010 i w okresie prognozowanym czyli do roku 2035 wynika bowiem, że sytuacja demograficzna w naszym województwie jest bardzo zła. Świętokrzyskie, obok Opolskiego, należy do najszybciej wyludniających się regionów. Pod koniec 2010 roku nasze województwo zamieszkiwało tylko 1 266 014 osób. - Czekają nas stały ubytek liczby ludności województwa świętokrzyskiego. Aż o 14,9% na koniec okresu prognozy – mówi autorka analizy Ewa Tatarek ze Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego.

Coraz mniej mieszkańców Świętokrzyskiego

- Obserwujemy w naszym województwie ugruntowywanie się wielu negatywnych trendów. Ubywa ludności ogółem zarówno w miastach jak i na obszarach wiejskich – mówi **Ewa Tatarek**. – W latach 2002-2010 ubyło 29,9 tysięcy mieszkańców. Liczba mieszkańców miast zmniejszyła się o 22,8 tysięcy osób, zaś wsi o 7,1 tysięcy osób. Największy ubytek wystąpił w powiatach: opatowskim, kazimierskim i pińczowskim. We wszystkich pięciu gminach typowo miejskich liczba ludności zmniejszyła się – w Skarżysku-Kamiennym o 5,5%, Starachowicach o 5,2%, Ostrowcu Świętokrzyskim o 4,4%, Sandomierzu o 4,3% i w Kielcach o 3,8% - dodaje.

Dlaczego tak się dzieje? Przede wszystkim w wyniku migracji, zarówno zagranicznych jak i wewnętrznych, ale też z powodu występowania ujemnego przyrostu naturalnego w regionie czyli przewagi ilości zgonów nad liczbą urodzeń. Tzw. współczynnik dzietności kształtował się w latach 2002-2010 na poziomie 1,30 (w kraju 1,38), przy czym kobiety na wsi rodziły więcej dzieci (1,4) niż w mieście (1,2). Prognozy przewidują, że w województwie w kolejnych latach kobiety przeciętnie będą średnio rodziły po 1,4 dziecka. Niestety, nie zagwarantuje to prostej zastępowalności pokoleń, a tym samym utrwali proces starzenia się ludności w naszym województwie. Specjaliści uważają bowiem, że najbar-

dziej korzystna sytuacja to taka, w której współczynnik dzietności kształtuje się na poziomie 2,10 – 2,15, tzn. gdy na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypada średnio dwieście dzieci i więcej.

W 2010 roku przyszło na świat w województwie świętokrzyskim 12 445 dzieci. Liczba urodzeń zwiększyła się więc w stosunku do 2002 roku, ale już w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 2,3%.

Ludność Świętokrzyskiego na koniec 2010 roku stanowiła 3,3% ogółu ludności Polski, co dawało XIII lokatę wśród województw.

Wyjeżdżamy do większych metropolii i za granicę

Ujemny przyrost naturalny to nie jedyna przyczyna wyludnia-

nia się naszego regionu. Równie ważną, o ile nie ważniejszą, jest – migracja. Powody dla których wyjeżdżamy zarówno za granicę, jak i w inne regiony kraju, nie są dla nikogo zaskoczeniem. - Brak pracy, małe szanse zatrudnienia wpływają na decyzję opuszczenia województwa. Należy zauważyć, że obszary wysokiego bezrobocia stanowią jednocześnie obszary największego odpływu ludności, ponieważ nie zapewniają wystarczających miejsc pracy – mówi Ewa Tatarek. Wyjeżdżają, niestety, przede wszystkim ludzie młodzi – w poszukiwaniu studiów, które zapewnią im później zatrudnienie i perspektywę rozwoju oraz wyższy standard życia.

W naszym regionie od wielu lat saldo migracji zachowuje wartości ujemne, co oznacza że corocznie z województwa więcej osób wymeldowuje się na stałe, niż zameldowuje. Najliczniej nasi mieszkańcy emigrowali w 2006 roku - wówczas saldo migracji wynosiło minus 3 483 osób. W 2010 roku nie było już ono tak dramatyczne, jednak wciąż wynosiło aż minus 2 545 osób.

Przewiduje się, że w województwie świętokrzyskim w okresie prognozy (do 2035 roku) więcej osób wyjedzie niż się na jego terenie osiedli, z tym, że po roku 2020 ma nastąpić zwrotka przybywających z zagranicy, którzy będą osiedlać się zarówno w miastach jak i na wsi. Zauważalne jest jednak zjawisko napływu osób migrujących na obszary wiejskie oraz zwiększenie odpływu z miast.

Starzejemy się...

Z analizy jasno wynika, że w ostatnich latach znacznie przyspieszył proces starzenia się ludności w naszym regionie; na koniec 2010 roku odnotowano

Ryszard Nagórny, zastępca dyrektora ŚBRR, Generalny Projektant Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego:

- Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego, jako jednostka organizacyjna Samorządu Województwa Świętokrzyskiego, prowadzi aktualnie prace nad aktualizacją Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa. Problematyka opracowania Planu obejmuje, między innymi, podstawowe elementy sieci osadniczej województwa z powiązaniami komunikacyjnymi i infrastrukturalnymi, systemem obszarów ochrony środowiska, przyrody, dziedzictwa kulturowego, obszarów złóż kopalin, a także inwestycji celu publicznego. Nie mniej ważnym elementem są zagadnienia dotyczące kapitału ludzkiego, w tym sytuacji demograficznej województwa i rynku pracy.



Podjętą analizę zagadnień demograficznych oraz rynku pracy dla potrzeb planu, podjęto decyzję o konieczności opracowania bardziej szczegółowej analizy zmian procesów demograficznych i na rynku pracy w latach 2002-2010 i w okresie prognozowanym, tj. do roku 2035. O potrzebie opracowania takiego dokumentu świadczyły materiały źródłowe, jakimi dysponowało Biuro, z których jednoznacznie wynikało, że sytuacja demograficzna województwa, obok województwa opolskiego, jest najbardziej dramatyczna w kraju.

Opracowany przez głównego specjalistę zespołu planowania przestrzennego województwa ŚBRR panią Ewę Tataręk dokument, który liczy ponad 120 stron, w pełni potwierdził naszą wstępną diagnozę o niekorzystnych zmianach demograficznych w województwie świętokrzyskim charakteryzujących się niskim współczynnikiem dzietności, wysokim odsetkiem osób emigrujących (zwłaszcza ludzi młodych), co w konsekwencji prowadzi do wyludniania się województwa i niekorzystnych procesów starzenia się społeczeństwa.

Dokument ten został zaprezentowany Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego, który żywo zainteresował się jego wynikami i zalecił stosownym instytucjom i urzędom szczebla wojewódzkiego zajmującymi się problematyką społeczną, przygotowanie wniosków dla Zarządu Województwa, które pozwolą na podjęcie działań mających na celu odbudowę utraconego potencjału ludnościowego i przeciwdziałanie dalszym niekorzystnym zmianom w okresie perspektywicznym.

231 517 osób w wieku poprodukcyjnym, tj. o 14 856 osób więcej (o 6,9%) niż na koniec 2002 roku. Najwięcej osób starszych zamieszkiwało gminy typowo wiejskie i obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich – na obrzeżach województwa. „Najstarsze” powiaty, to kazimierski i pińczowski, w następnej kolejności plasują się – buski, skarżyski i starachowicki. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym spadł natomiast z 22,7% w 2002 roku do 18,2% osiem lat później.

W tych latach liczba ludności w wieku produkcyjnym zwiększyła się o 19 954 osoby (tj. o 2,5%) i skupiona była głównie w gminach miejskich, w miastach należących do gmin miejsko-

-wiejskich, a także w gminach typowo wiejskich należących w większości do powiatu kieleckiego. Tworzą one zwarty obszar „pierścienia” wokół stolicy regionu miasta Kielce.

Jak ten fakt tłumaczyć? Kielce, jako największe miasto regionu, stolica województwa, są po prostu głównym ośrodkiem wzrostu, skupiającym największą instytucję obsługi ludności, a przede wszystkim - miejsc pracy. Miejscowości położone w sąsiedztwie Kielc stają się z każdym kolejnym rokiem coraz bardziej pożądanym miejscem osiedlania się osób w wieku produkcyjnym. Podkieleckie miejscowości zapewniają duży standard życia i wypoczynku, a nieodległe Kiel-

ce – miejsca pracy, istotne dla ludności urzędy i instytucje oraz duży wachlarz placówek edukacyjnych i kulturalnych.

Na jednego emeryta – dwóch pracujących

- Niestety, długookresowa prognoza ludności Polski na lata 2008-2035 sporządzona przez GUS nie jest dla naszego regionu optymistyczna – mówi Ewa Tatarek. - Zakłada, że w perspektywie kolejnych 25 lat ogólna liczba ludności województwa świętokrzyskiego będzie się systematycznie zmniejszać zarówno w miastach jak i na wsi, przy czym tempo tego spadku będzie coraz wyższe wraz z upływem czasu, oraz wyższe będzie w miastach

niż na obszarach wiejskich. Przewiduje się, że w 2035 roku liczba ludności zmniejszy się w stosunku do 2010 roku o 189 150 osób, tj. o 14,9% i ma wynieść około 1 076 864 osób – dodaje główny specjalista zespołu planowania przestrzennego województwa ŚBR.

W całym okresie prognozy, w wyniku przewidywanego gwałtownego spadku urodzeń i przewagi zgonów nad urodzeniami utrzyma się i pogłębi ujemny przyrost naturalny, zarówno w miastach jak i na wsi.

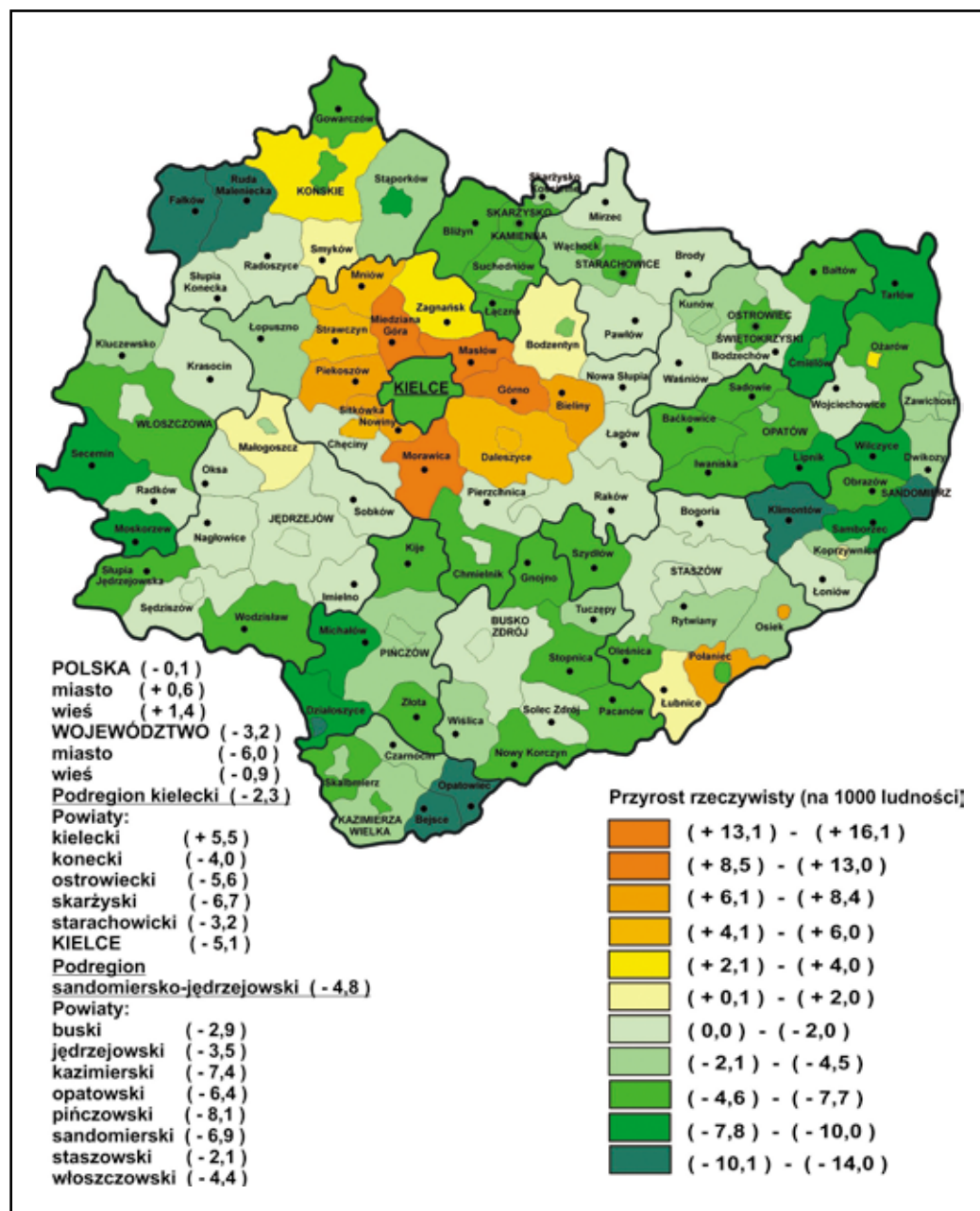
Prognozy przewidują gwałtowny proces starzenia się ludności województwa w wyniku nadmiernego wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym z 18,3% w 2010 roku do 29,8% w 2035 roku, a także systematycznego spadku populacji dzieci i młodzieży z 18,2% do 14,3%. Udział ludności w wieku produkcyjnym zmniejszy się z 63,5% do 55,9%, co trzeci mieszkaniec województwa będzie w wieku poprodukcyjnym.

Z prognozy sporządzonej dla powiatów wynika, że wzrost liczby ludności w porównaniu do 2010 roku nastąpi jedynie w powiecie kieleckim (o 4,4% w 2020 roku i o 5,6% w 2035 roku), przy czym coroczny wzrost liczby ludności wystąpi do roku 2030, natomiast w kolejnych 5 latach przewiduje się zahamowanie przyrostu ludności i jej ubytek. W pozostałych powiatach w całym okresie prognozy ma wystąpić ubytek ludności, a największy w powiecie grodzkim w Kielcach oraz w powiecie skarżyskim (o 8,7% w 2020 roku i o 22,6% w 2035 roku).

W 2035 roku świętokrzyskie będzie najstarszym demograficznie województwem, ponieważ połowa populacji będzie miała 50 lat. W dalszej kolejności uplasują się trzy województwa, tj.: opolskie (49,6), łódzkie (49,5) i śląskie (49,1 lat).

Z kolei wskaźnik obciążenia demograficznego wyrażający stosunek liczby osób w wieku emerytalnym do liczby osób w wieku roboczym zwiększy się z 29 do 53 (w tym w miastach z 28 do 62, a na wsi z 29 do 48). Oznacza to, że na jedną osobę w wieku emerytalnym przypadnie 2 osoby pracujące.

Robert Siwiec



Obradowały Zarządy Świętokrzyskiego i Łódzkiego

18 marca, w Sielpi, w powiecie koneckim, odbyło się wspólne posiedzenie zarządów województw świętokrzyskiego i łódzkiego. W wachlarzu omawianych zagadnień znalazły się sprawy najistotniejsze dla obu regionów: infrastruktura drogowa i kolejowa, współpraca gospodarcza, fundusze Unii Europejskiej i turystyka.

- Przed nami nowy okres programowania funduszy europejskich. Jesteśmy na etapie przygotowywania różnego rodzaju inicjatyw planistycznych, stąd wielka waga naszego spotkania – podkreślił marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas.

Te inicjatywy to przede wszystkim wytyczenie przebiegu drogi ekspresowej S-74, jako ciągu komunikacyjnego, który jest strategiczny z punktu widzenia dalszego rozszerzenia Unii Europejskiej i wprowadzenia ruchu drogowego w centrum kraju przez oba województwa, w kierunku Ukrainy i Bałkanów. Droga pozwoli na połączenie świętokrzyskiego z autostradą A1. W planach jest również rozbudowa drogi wo-



Zarządy Województw Świętokrzyskiego i Łódzkiego

jewódzkiej nr 746 na odcinku Końskie – Żarnów - Piotrków Trybunalski.

Drugi projekt infrastruktural-

ny to połączenie kolejowe Kielc i Łodzi i w tym kontekście budowa 30-kilometrowego odcinka między Końskimi a Kielcami,

które znacznie skróciłoby czas przejazdu. Połączenie stolic regionów byłoby możliwe do 2020 roku.

Stanowisko w sprawie podjęcia prac nad rozwojem współpracy między województwem świętokrzyskim a województwem łódzkim przyjęte w dniu 18 marca 2013 r. w Sielpi pomiędzy Województwem Świętokrzyskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, a Województwem Łódzkim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Łódzkiego

„Strony Stanowiska oświadczają, iż w celu pełnego wykorzystania potencjału endogenicznego obu regionów i tym samym zdynamizowania ich rozwoju oraz wzmocnienia pozycji konkurencyjnej w Polsce i Unii Europejskiej wskazane jest podjęcie współpracy międzyregionalnej wykorzystującej silne wielokierunkowe powiązania funkcjonalne istniejące między województwem świętokrzyskim i województwem łódzkim.

W związku z tym, mając na uwadze potrzebę: odpowiedzi na wyzwania Polityki Spójności Unii Europejskiej po 2013 roku i realizacji zintegrowanego podejścia do rozwoju regionalnego, wykorzystania istniejących związków społeczno-gospodarczych obu województw oraz wykorzystania i wzmocnienia potencjałów rozwojowych wynikających z położenia funkcjonalno – przestrzennego województw.

Strony Stanowiska deklarują zawieranie szerszej współpracy w ramach niżej wskazanych obszarów tematycznych oraz wspólne uczestnictwo w inicjatywach, projektach i programach zgodnych z kierunkami rozwoju obu regionów. (...)

Ustalają, że priorytetowymi obszarami współpracy będą w szczególności:

- sektor wysokich i średnich technologii - inicjowanie i rozwijanie współpracy uczelni wyższych, instytucji naukowych, badawczo-rozwojowych, przedsiębiorców, w tym skupionych w inkubatorach przedsiębiorczości, parkach przemysłowych i technologicznych, stanowiących atrakcyjne miejsce generowania i absorpcji innowacji,
- transport i logistyka - podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności obu województw poprzez rozwój pasażerskiego i towarowego transportu drogowego, poprzez budowę dróg ekspresowych S-12 i S-74, a także kolejowego i lotniczego, w szczególności w odniesieniu do sieci TEN-T, poprzez modernizację linii kolejowej 25 w przebiegu Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Opoczno – Końskie – Skarżysko Kamienna
- sektor energetyki – rozwijanie współpracy w zakresie OZE (w szczególności w zakresie wykorzystania biomasy , geotermii i energii słonecznej) oraz budowania regionalnych systemów zarządzania energią i mediami, w tym grupowego zakupu energii,
- gospodarka odpadami – wspólne działania na rzecz neutralizacji odpadów i odzyskiwania surowców wtórnych,
- sektor kulturowo-turystyczny – wspieranie wykorzystania walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki m.in. poprzez rozwój parków krajobrazowych, wzmacnianie potencjału szlaków turystycznych, w tym: pasma Pilicy, oraz przygotowanie wspólnej oferty turystycznej,
- wspieranie tworzenia sieciowych struktur gospodarczych obejmujących przede wszystkim innowacyjne działy gospodarki m.in. nowoczesny przemysł materiałów budowlanych, przemysły kreatywne, oraz przemysły wykorzystujące bio- i nano- technologie,
- polityka spójności po 2013 roku – możliwość realizacji wspólnych zintegrowanych projektów w ramach inicjatywy Joint Action Plan, w szczególności w obrębie obszarów funkcjonalnych,
- zarządzanie rozwojem regionów – współpraca w zakresie budowania i funkcjonowania Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych i innych przedsięwzięć podnoszących jakość zarządzania publicznego na obszarze obu województw.”



- Nasze województwa graniczą ze sobą i komunikacja jest konieczna. By rozwijać się, potrzebna jest współpraca. Rozmawiamy o tym, co nas łączy. Rozmawiamy też o naszych problemach, które wspólnie musimy zgłaszać wyżej i skła-

niać rząd do realizacji naszych postulatów – podkreślił marszałek województwa łódzkiego **Witold Stępień**.

Podczas obrad nasz region zaprezentował także projekty turystyczne, do realizacji których przygotowuje się woje-

wództwo świętokrzyskie, m.in. BIKE-owe Świętokrzyskie, czyli 196 kilometrów ścieżek rowerowych od Końskich do Sandomierza.

Posiedzenie zarządów województw świętokrzyskiego

i łódzkiego zakończyło się przyjęciem wspólnego stanowiska, w którym deklarują wolę współpracy na rzecz rozwoju obu regionów.

Anna Rdzanek-Kapsa



Marszałkowie - Witold Stępień i Adam Jarubas podczas konferencji prasowej poinformowali o przyjęciu wspólnego stanowiska o współpracy pomiędzy obydwoma regionami



Jacek Kowalczyk, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego zaprezentował projekty turystyczne, do realizacji których przygotowuje się województwo świętokrzyskie

Blżej do budowy obwodnicy Ćmielowa

11 marca w siedzibie Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach podpisana została umowa z wykonawcą na „Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Budowa obwodnicy Ćmielowa”. Gośćmi uroczystości byli Kazimierz Kotowski i Jan Maćkowiak członkowie Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Projektowany odcinek obwodnicy Ćmielowa znajduje się w ciągu drogi wojewódzkiej nr 755 Ostrowiec Św. – Ożarów. Obejście Ćmielowa planowane jest południową stroną drogi wojewódzkiej nr 755 i ma za zadanie połączyć odcinki drogi nr 755 z pominięciem zabudowy centrum m. Ćmielów.

- Bardzo się cieszę, że zaczynamy prace związane z ważną drogą wojewódzką nr 755 z Ostrowca Św. na wschód województwa. Prawie rok temu podjęliśmy decyzję, aby wyłączyć z opracowania przebudowę tej drogi miasto Ćmielów, ponieważ jestem zwolennikiem zasady, że drogi wojewódzkie, które mają sprawnie i szybko komunikować mieszkańców nie powinny dezorganizować życia w miastach, szczególnie w tych budowanych w dawnych



Jan Maćkowiak, przedstawiciel wykonawcy, Damian Urbanowski i Kazimierz Kotowski

czasach, gdzie ulice są wąskie i trudno uzyskać należyte parametry. Kończymy ważny etap tej inwestycji, ponieważ podpisujemy umowę z firmą NEOINVEST Sp. z o. o, która wykona projekt

budowy tej obwodnicy – mówił **Jan Maćkowiak**, członek Zarządu Województwa.

W projekcie obwodnicy wykonawca będzie musiał zaplanować m.in. skrzyżowania

skanalizowane lub zwykłe, a w miejscach włączenia i wyłączenia obwodnicy oraz w miejscach skrzyżowania z niektórymi drogami powiatowymi zaprojektowane zostaną skrzyżowania typu rondo. Ponadto zaprojektowane zostaną zatoki autobusowe, miejsca postojowe dla samochodów ciężarowych oraz miejsca do kontroli i ważenia pojazdów. Wykonawca zaprojektuje również na całej długości ciąg pieszo – rowerowy.

Uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach planowane jest do 30 listopada 2013 r. Natomiast termin zakończenia projektu budowlanego wraz z uzyskaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wykonawca - firma NEOINVEST Sp. z o. o - przewiduje do 30 czerwca 2014r.

Karolina Zatorska

Znaleźć szczęśliwy dom

- Tylko dostrzeganie potrzeb obu stron, dziecka i przyszłych rodziców, gwarantuje stworzenie szczęśliwej rodziny – mówi Anna Sokołowska-Smolowska, dyrektor Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego w Kielcach, który już od roku prowadzi procesy adopcyjne w naszym województwie. Choć procedura może trwać nawet dwa lata, na pewno warto podjąć tę decyzję. – To najcudowniejsze, kiedy widzimy jak dzieci upodabniają się do swoich adopcyjnych rodziców i rozkwitają w nowej rodzinie – podkreśla dyrektor.

Już blisko sześćdziesięcioprocent dzieci znalazło nowy dom, a kolejne sześćdziesiąt rodzin oczekuje na dziecko, uczestnicząc w poszczególnych etapach procesu adopcyjnego. – Adopcje, które dotychczas przeprowadziliśmy to również te, których procedury rozpoczęły się w poprzednich placówkach w roku 2011, czyli przed otwarciem Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego – zaznacza dyrektor Sokołowska-Smolowska. Jak dodaje, dotyczy to adopcji w kraju i za granicą jak również adopcji wewnątrzrodzinnych, czyli przypadków, kiedy dziecko przysposabia współmałżonek lub osoba spokrewniona. Zanim jednak dziecko trafi do nowej, szczęśliwej rodziny kandydaci na rodziców muszą przejść szereg rozmów, spotkań, konsultacji i szkoleń, które pozwolą im na podjęcie dobrze przemyślanej i niełatwej decyzji.

- Przede wszystkim jesteśmy adwokatami i przedstawicielami dzieci, ale musimy dostrzegać także potrzeby osób starających się o adopcję – wyjaśnia dyrektor Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego. – Kandydaci na rodziców powinni spełnić wiele wymogów formalnych, natomiast bardzo istotnym czynnikiem jest dla nas motywacja do adopcji, dlaczego chcą zostać rodzicami. Dzieci oczekujące na nowy dom to mali ludzie z bagażem doświadczeń i przeżyć, często wymagający pomocy przez wiele lat po zakończeniu procesu adopcyjnego – podkreśla dyrektor Anna Sokołowska-Smolowska. Dlatego też proces przysposobienia dziecka może trwać nawet dwa lata. Zebranie potrzebnej dokumentacji czy informacja o warunkach, w jakich dziecko będzie mieszkało to kwestie formalne, które muszą zostać ustalone. Ale przyszli rodzice powinni pamiętać o tym, że wychowanie adoptowanego dziecka to

przede wszystkim zapewnienie mu rodzinnego ciepła i pomocy w trudnych chwilach, często w przeżywaniu utraty biologicznej rodziny. Po to właśnie są spotkania, szkolenia i konsultacje psychologiczno-pedagogiczne przygotowane przez ośrodek. – Samo szkolenie trwa około trzech miesięcy. Jest to kilkanaście spotkań w grupie, podczas których mamy możliwość poznania kandydatów na rodziców. Ci natomiast uczą się jak radzić sobie w nowej sytuacji i, jak sami podkreślają, jest to bardzo ciekawe i potrzebne doświadczenie. Dopiero po przejściu całego procesu adopcyjnego wydajemy odpowiednie kwalifikacje i wówczas rozpoczyna się oczekiwanie na dziecko. Staramy się wychodzić naprzeciw potrzebom przyszłych rodziców, ale, co trzeba podkreślić, to sytuacja dziecka decyduje, która rodzina zostanie mu przedstawiona. My natomiast musimy zadać sobie pytanie, czy te osoby sprostają trudowi jego wychowania. Staramy się dostrzegać obie strony, ponieważ tylko wtedy można mówić o stworzeniu szczęśliwej rodziny – podkreśla dyrektor.

Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny prowadzi również wojewódzki bank danych, zawierający informacje o dzieciach oczekujących na adopcję. Te przekazywane są do innych banków wojewódzkich, a także banku centralnego. Obejmuje on dzieci, które nie znalazły rodziny adopcyjnej w Polsce i jedyną szansą na przysposobienie jest powierzenie ich rodzinie zagranicznej. Często są to duże rodzeństwa, których nie wolno rozdzielić z uwagi na łączącą ich więź emocjonalną, a także dzieci z poważnymi problemami zdrowotnymi, dla których adopcja zagraniczna jest szansą na odzyskanie zdrowia. Jak wyjaśnia dyrektor Sokołowska-Smolowska, świętokrzyski ośrodek



Anna Sokołowska-Smolowska

współpracuje także z wieloma instytucjami opiekuńczymi, medycznymi i innymi ośrodkami adopcyjnymi na terenie całego kraju.

Warto podkreślić, że zakończenie procesu adopcyjnego nie oznacza pozostawienia rodziny samej sobie. Ośrodek służy jej wsparciem, szczególnie w trudnych początkach tuż po adopcji. – Część rodziców zaraz po przysposobieniu dziecka chętnie kontaktuje się z nami, dzieląc się problemami i wątpliwościami, ale też radościami. Najcudowniejsze jest to, kiedy widzimy jak dzieci upodabniają się do swoich adopcyjnych rodziców i rozkwitają w nowej rodzinie. Zdarza się jednak, że rodzice nadal oczekują od nas pomocy. Czasem chodzi po prostu o

rozmowę i wsparcie psychologiczne, czasem o poradę, co zrobić w konkretnej sytuacji, a niekiedy potrzebę uzupełnienia dokumentacji medycznej swojego dziecka. Przychodzą też do nas osoby, które po latach szukają swoich korzeni, informacji o biologicznych rodzicach czy rodzeństwie – mówi dyrektor Sokołowska-Smolowska.

Dlatego Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny zamierza rozszerzyć swoje działania postadopcyjne, czyli wspierające rodziny po adopcji. Wprowadzenie m.in. specjalnych zajęć stymulujących rozwój dziecka na pewno pomoże rodzinom radzić sobie z nierzadko trudnymi doświadczeniami i przeżyciami adoptowanych pociech.

Anna Matuszewska

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, 25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3

Biuro Obsługi Interesanta, tel. 41 342 15 30,

e-mail: obsługa.interesantow@sejmik.kielce.pl

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37

www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka, Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Agata Pęk

Skład i druk: Digital Art Studio www.digitalartstudio.pl



Nowe produkty tradycyjne, nowi członkowie Sieci



W Hotelu „Dwór Dwikozy” w Dwikozach uroczystie wręczono certyfikaty dla 6 nowych członków Sieci Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie oraz cztery Laury Tradycji za wpis na Listę Produktów Tradycyjnych.

Nowi członkowie Sieci to: **Piekarnia R. Dobrowolski** w Kielcach, której właściciele kontynuują tradycję i wypiekają pieczywo według starych rodzinnych receptur, na rozczynach i naturalnych kwasach bez użycia polepszaczy smaku, spulchniaczy i konserwantów; **SPO TWÓJ OGRÓD** w Starachowicach, gdzie dzemy i konfitury produkowane są ręcznie z wyselekcjonowanych, dojrzałych owoców pochodzących od lokalnych sadowników i plantatorów. Do Sieci Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie dołączyła również **Winnica Płochoczych** produkująca wina białe, różowe i czerwone z winogron pochodzące tylko z własnych upraw w Darominie; **Pasieka Rodzinna Prawdziwe Miody** z Kazimierzy Małej w gm. Kazi-

mierza Wielka, oferująca kilka gatunków prawdziwych, naturalnych miodów pszczelich uzyskiwanych z nektarów kwiatowych i spadzi, **Hotel „Dwór Dwikozy”**, gdzie skosztować można tradycyjne, regionalne dania jak placek Zawiszy czy bulwa sandomierska oraz **Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia**.

Wręczone zostały także 4 Laury Tradycji za wpis na Listę Produktów Tradycyjnych. Znalazły się na niej: **masło chmielnicie** wytwarzane w tradycyjny sposób i przy zachowaniu starej receptury w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Chmielniku, **udziec dworski z Kunowa**, którego niepowtarzalny smak wynika z tradycyjnych receptur, a jego produkcja wygląda tak jak pół wieku temu,



Udziec dworski z Kunowa

pasztetowa radoszycka z Masarni pod Lasem w Kapalowie w gm. Radoszyce. Słodki smak dzieciństwa przypomina natomiast **burocorz bogoryjski** zgłoszony przez Stowarzysze-

nie „Nasza Gmina Bogoria”. Nazwa potrawy pochodzi od głównego składnika czyli buraków cukrowych, nawiązując również do nazwy gminy znanej niegdyś z uprawy buraków.

Jedno pytanie do...

Jak uzyskać wpis produktu na Listę Produktów Tradycyjnych?

Barbara Kubiec-Govender, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego:

- O wpis produktu na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi mogą ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej wytwarzające dany produkt. W tym celu należy złożyć wniosek wraz z dokumentami potwierdzającymi co najmniej 25-letnią historię wytwarzania produktu do Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim. Wzór wniosku dostępny jest pod adresem: <http://www.sejmik.kielce.pl/wpis-na-liste-produktow-tradycyjnych-,1228.html>.



O pomoc w opracowaniu wniosku oraz przeprowadzenia wywiadów etnograficznych potwierdzających wieloletnią tradycję produktu oraz jego związek z regionem warto zwrócić się do doświadczonych w tym zakresie pracowników Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Wychodząc naprzeciw wnioskodawcom, pracownicy Urzędu wprowadzili zwyczaj bieżącego konsultowania wniosku z pracownikami ŚODR bądź z wnioskodawcami, aż uzyska ostateczny kształt. Dzięki temu skraca się procedura jego weryfikacji pod względem formalnym i merytorycznym, a przyjęty wniosek w ciągu kilku dni zostaje przesłany do zaopiniowania przez Polską Izbę Produktu Regionalnego i Lokalnego.

Po uzyskaniu pozytywnej opinii PIPRIŁ w Urzędzie Marszałkowskim zwoływane jest posiedzenie Zespołu Opiniującego ds. Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne, który z ramienia Marszałka Województwa poddaje wnioski kolejnej ocenie. Do udziału w posiedzeniu zapraszani są również wnioskodawcy, którzy mają wówczas możliwość osobistego przedstawienia wniosku oraz zaprezentowania produktu.

Pozytywnie zaopiniowanie wnioski przekazywane są do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gdzie oczekują na wpis. W zależności od liczby aktualnych wniosków z całego kraju zgłoszonych do weryfikacji, etap ten może potrwać nawet kilka miesięcy. Dla potwierdzenia wpisu MRiRW przesyła pismo do wnioskodawcy oraz do Urzędu Marszałkowskiego, a w uznaniu za wysiłki wnioskodawcy w jego uzyskaniu, Marszałek Województwa przyznaje mu pamiątkowy grawerton zwany Laurem Tradycji.

Bogata oferta świątokrzkyskich placówek kultury

Muzyka największych światowych kompozytorów, wyjątkowe spektakle teatralne, interesujące wystawy i wydarzenia związane ze 150. rocznicą wybuchu powstania styczniowego – podległe Samorządowi Województwa placówki kultury przygotowały w tym roku bogatą ofertę, w której każdy znajdzie coś dla siebie.

Na wystawę do Muzeum Narodowego

Ekspozycje poświęcone 150. rocznicy wybuchu powstania styczniowego i wiele innych można oglądać w tym roku w Muzeum Narodowym w Kielcach i jego oddziałach. – W Pałacu Biskupów Krakowskich do 5 maja 2013 roku prezentujemy wystawę „Białe – Czerwone”, przedstawiającą instalacje i obrazy Józefa Krzysztofa Oraczewskiego, natomiast w Pałacyku Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku ekspozycję bogatych zbiorów muzeum – „Między nadzieją a zwątpieniem... W 150. rocznicę powstania styczniowego”, skierowaną przede wszystkim do młodzieży gimnazjalnej i licealnej. Wystawę będzie można odwiedzać do 16 czerwca – informuje **Urszula Kinder**, rzecznik prasowy Muzeum Narodowego w Kielcach. Warto też wybrać się na pierwszą w naszym kraju wystawę dotyczącą starożytnego hutnictwa żelaza na ziemiach polskich, która będzie prezentowana w Pałacu Biskupów Krakowskich od 22 października, a w Oddziale Muzeum Stefana Żeromskiego obejrzeć prezentację obrazów, rysunków i rycin ukazujących wygląd Kielc w XIX w. Na tę ekspozycję muzeum zaprasza od września do grudnia tego roku.

Rok Witolda Lutosławskiego w Filharmonii

Muzyka największych światowych kompozytorów, wieczory filmowe, koncerty edukacyjne dla najmłodszych, transmisje z Metropolitan Opera – nowy sezon w Filharmonii Świętokrzyskiej zapowiada się niezwykle interesująco. W związku z przypadającą w tym roku setną

rocznicą urodzin i dwudziestą rocznicą śmierci Witolda Lutosławskiego rozpoczął się cykl koncertów symfonicznych, podczas których wykonywane będą utwory pochodzące z różnych okresów jego twórczości. – W styczniu prezentowaliśmy wystawę poświęconą kompozytorowi, ale będzie ją można obejrzeć po raz drugi w listopadzie. Dla każdego słuchacza, który odwiedzi Filharmonię podczas jednego z koncertów w ramach cyklu, dostępne będzie także specjalne wydawnictwo z tekstem Małgorzaty Gąsiorowskiej, ceniowej dziennikarki i autorki monografii kompozytorów dwudziestowiecznych – mówi **Urszula Sokołowska** z Biura Koncertowego Filharmonii Świętokrzyskiej. – Od 12 do 26 kwietnia zapraszamy także na XXI Świętokrzyskie Dni Muzyki. Usłyszymy utwory po raz pierwszy wykonywane w Kielcach, prapremiery i wspaniałe recitale. Wydarzeniom muzycznym towarzyszyć będą także ciekawe wystawy – informuje Urszula Sokołowska.



Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach

Klasyka i współczesność na deskach kieleckiego teatru

Jak podkreśla **Justyna Żukowska**, kierownik literacki w Teatrze im. Stefana Żeromskiego w Kielcach, teatr to od lat scena uwzględniająca w swoim repertuarze zarówno dzieła klasyczne jak i współczesne, a także spektakle dla młodego widza. Wśród premier wystawianych w sezonie 2012/2013 zobaczymy m.in. spektakl „Mój niepokój ma przy sobie broń” Mateusza Pakuły, w reżyserii Julii Mark i „Kotkę na gorącym blaszanym dachu” Tennessee Williamsa, w reżyserii Katarzyny

Deszcz. Nie zabraknie także klasyki polskiej literatury, jak „Zemsta” Aleksandra Fredy, w reżyserii Piotra Szczerskiego, „Romeo i Julia” Williama Szekspira – reżyseria Julia Wernio czy „Antygona” Sofoklesa, w transkrypcji Helmuta Kajzara i reżyserii Bartłomieja Wyszomirskiego. W ramach edukacji teatralnej dzieci i młodzieży, którą placówka prowadzi już od kilku lat odbywać się będą zajęcia, podczas których w fascynujący świat teatru wprowadzą młodych widzów aktor Mirosław Bieliński i teatrolog Renata Głasek-Kęska.



Wydarzeniom muzycznym w Filharmonii Świętokrzyskiej towarzyszyć będą ciekawe wystawy



Bogata oferta bibliotek i Wojewódzkiego Domu Kultury

Spotkania autorskie, konferencje, Dyskusyjne Kluby Książki, seminaria, lekcje biblioteczne – **Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. W. Gombrowicza i Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach** aktywnie promują czytelnictwo oraz uczestniczą w ważnych wydarzeniach kulturalnych i akcjach ogólnopolskich. – W tym roku na pewno weźmiemy udział w obchodach rocznicowych powstania styczniowego, Targach Edukacyjnych, Salonie Bibliotek, czyli Targach Książki Historycznej na Zamku Królewskim w Warszawie i Europejskich Dniach Dziedzictwa – zapowiada **Jadwiga Zielińska**, główny bibliotekarz w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej. Wiele działań edukacyjnych podejmie także Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka. Jak informuje dyrektor placówki Urszula Salwa, przez cały rok szkolny prowadzone będą lekcje biblioteczne dla uczniów, a maturzyści skorzystają ze szkoleń dotyczących przygotowania bibliografii do prezentacji maturальной z języka polskiego. – Aby poszerzać naszą ofertę stale współpracujemy z wieloma instytucjami i towarzystwami edu-



Imprezy organizowane przez Muzeum Wsi Kieleckiej cieszą się popularnością nie tylko wśród mieszkańców naszego regionu

kacyjnymi – dodaje dyrektor Urszula Salwa. Jak co roku do udziału w wojewódzkich i ogólnopolskich konkursach i festiwalach zaprasza Wojewódzki Dom Kultury im. J. Piłsudskiego w Kielcach. – VII Ogólnopolski Przegląd Kapel Rockowych „O czysty akord”, XI Świątokrzyżskie Konfrontacje Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tanecznych o Grand Prix Dyrektora WDK, XXII Ogólnopolski Mały Konkurs Recytatorski, Świątokrzyżskie Dni Kultury Osób Niepełnosprawnych czy XXXVI Międzynarodowe Buskie Spotkania z Folklorem – to tylko niektóre z licznych propozycji

przygotowanych przez naszą placówkę – informuje **Tomasz Kot**, kierownik Działu Promocji i Organizacji Imprez w WDK.

Wzmacniamy imprezy - wizytówki naszego regionu

Od lat promują nasze województwo i przyciągają rzesze turystów z całego kraju. „Hubertus Świątokrzyżski”, „Świątokrzyżski Jarmark Agroturystyczny”, „Świątokrzyżski Złot Motocykli i Pojazdów Zabytkowych” – imprezy organizowane przez **Muzeum Wsi Kieleckiej** na stałe wpisują się już w harmonogram kulturalnych i turystycznych wydarzeń

naszego regionu. W tym roku zostaną wzbogacone o dodatkowe atrakcje, jak np. możliwość przemiatu zboża żarnami czy młócenia cepem podczas „Świąt Chleba”. – Wyjątkowy charakter będzie miał również tegoroczny „Hubertus Świątokrzyżski”, podczas którego 90-lecie swego istnienia obchodził będzie Polski Związek Łowiecki – mówi rzecznik muzeum **Beata Ryń**. Jak zaznacza, placówka nie zapomina także o ważnych dla naszego regionu rocznicach wydarzeń historycznych. – W tym roku przypada 70 rocznica pacyfikacji Michniowa. Warto podkreślić, że Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie jest obiektem, który posiada wspinała ofertę dla zwiedzających, a w tym roku aż dwie wystawy mauzoleum zorganizuje w Kielcach, w Dworcu Laszczyków. Jedna z nich nawiązywała będzie do tradycji powstańców styczniowych, którą historycy chcą połączyć z działaniami Armii Krajowej, natomiast druga „Sprawiedliwi Ziemi Świętego Krzyża” przedstawi mieszkańców kielecczyny zaangażowanych w pomoc ludności żydowskiej podczas II wojny światowej – zapowiada Beata Ryń.

Anna Matuszewska

Książka w podróży

Stare, może trochę zniszczone, dawno przeczytane książki nie muszą zalegać w domowych bibliotekach, zbierając kurz na półkach. Mogą być wspaniałym odkryciem, prezentem, dawać radość. Wystarczy tylko wystać je w podróż! Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Bookcrossing angażuje się od ponad roku.

Autobusem, tramwajem, pociągiem. Wielka wyprawa naszej

książki może też zacząć się na kawiarnianym stoliku, szkolnym

parapecie, czy na ławce w parku. Taka jest właśnie idea Bookcrossingu - międzynarodowego ruchu czytelniczego, którego członkowie nieodpłatnie dzielą się swoimi książkami, zostawiając je w miejscach publicznych.

Wielka, wirtualna biblioteka, bez kart bibliotecznych i kar za przetrzymywanie książek zyskała sobie zwolenników na całym świecie. Również w Polsce, gdzie powstają kolejne bokcrossingowe półki, z których korzystać może każdy. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach ma taką od ponad roku. W tym

czasie udało nam się uwolnić 3 tysiące książek.

Ich dalsze losy można poznać dzięki Internetowi. Każda z książek została zarejestrowana na stronie bookcrossing.pl i wyposażona w unikatowy numer. Każdy kolejny znalazca może zaznaczyć w serwisie, że ma ją u siebie. Niejedna książka tym sposobem zwiedziła pół Europy.

Półka bookcrossingowa Urzędu Marszałkowskiego znajduje się w siedzibie Urzędu, w budynku C2, na parterze. Zapraszamy również na profil **Bookcrossing Kielce** na Facebooku.





„Niech Polska zna, jakich synów ma!”

W lutym, podobnie jak w poprzednim miesiącu, na terenie województwa świętokrzyskiego odbyło się szereg wydarzeń upamiętniających 150. rocznicę powstania styczniowego. Mieszkańcy uczestniczyli w sesjach naukowych, konferencjach i prelekcjach, marszach i rajdach pieszych szlakami powstańczych potyczek, ale też – jak choćby w Sandomierzu – w zabawach poszerzających wiedzę historyczną zarówno młodzieży jak i dorosłych.

W sandomierskim Ratuszu otwarto wystawę pt. „Poszli w boje chłopcy nasze...”. Ekspozycję można będzie oglądać do kwietnia br. Natomiast Muzeum Diecezjalne w Sandomierzu i Sandomierski Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego zorganizowało spotkanie z Bogusławem Szewcem, autorem książki „Powstańcy styczniowi odznaczeni orderem wojennym Virtuti Militari”.

Dwudniowa sesja naukowa w Bliżynie była okazją do zapoznania się z przebiegiem niepodległościowego zrywu w Górach Świętokrzyskich. Jedną z atrakcji konferencji było widowisko historyczne upamiętniające zwycięską bitwę stoczoną przez powstańców 16 marca 1864 r. w Bliżynie. Blisko 200 osób uczestniczyło w V rajdzie szlakiem powstańców styczniowych. Dużym przeżyciem dla młodzieży było przygotowane ognisko na terenie Centrum Kulturowo-Archeologicznego, gdzie część osób przebrała się w stroje powstańcze z kosami.

Grę miejską, której „planszę” stanowił Sandomierz zorganizował Sandomierski Oddział

Polskiego Towarzystwa Historycznego. Uczestnicy nie tylko zdobywali wiedzę o wydarzeniach powstania styczniowego w królewskim mieście, ale także świetnie się bawili uczestnicząc w przygotowanym na zakończenie gry quizie historycznym.

Blisko 250 osób wzięło udział w IX Marszu Szlakiem Puławianów – Powstańców Styczniowych. Uczestnicy przemierzali historyczną trasę, ze Słupcy, gdzie w lutym 1863 roku oddział powstańczy stał się z wojskami carskimi, do Sandomierza. Złożeniem kwiatów przed wmurowaną w sandomierski ratusz tablicą, poświęconą bohaterom wojny polsko – bolszewickiej 1920 roku, oddano hołd wszystkim poległym w walce o niepodległość Rzeczypospolitej.

Uczestnikami obchodów 150 rocznicy bitwy pod Skalką byli mieszkańcy gminy Nowa Słupia, dyrektorzy szkół, uczniowie oraz kombataneci. Przed pomnikiem na przykościelnym placu złożyli kwiaty i zapalili znicze. Hołd bohaterom oddała także 300-osobowa grupa miłośników historii w Sichowie w gminie Rytwiary. Naukowcy, histo-



Zbiórka powstańcza w Sichowie w gminie Rytwiary

rycy i świętokrzyscy przewodnicy wzięli udział w powstańczej zbiórce upamiętniającej 150. rocznicę przybycia na Ziemię Staszowską naczelnika Mariana Langiewicza.

Projekcja filmu „Bój pod Świętym Krzyżem” i prelekcja Marka Jończyka były głównymi punktami spotkania pn. „Tradycje Powstania Styczniowego w zbiorowej pamięci narodu” w Ośrodku Kultury ZIEMOWIT w Kielcach. W przedsięwzięciu wzięli udział uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz studenci.

W Opatowie uczczono 149. rocznicę bitwy opatowskiej i 150. rocznicę powstania styczniowego, składając kwiaty przed pomnikiem majora Ludwika

Zwierzdowskiego, pseudonim „Topór”. Spotkanie uświetnił koncert Opatowskiej Orkiestry Dętej imienia Józefa Grudnia.

Z okazji 150. rocznicy bitwy pod Małogoszczem mieszkańcy regionu, samorządowcy oraz przedstawiciele świata nauki uczcili wspólnie pamięć bohaterów. Uroczysta akademii w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. 24 lutego 1863 roku oraz sesja naukowa w Urzędzie Miasta i Gminy w Małogoszczu, przyciągnęły wielu gości. Zgromadzono prawdziwy kwiat polskiej nauki; tematami wystąpień były m.in.: udział w zrywie powstańczym przedstawicieli różnych wyznań, ówczesne relacje polsko-żydowskie oraz sytuacja kobiet.

Ewa Michałowska

Działania powstańcze - luty 1863

1 lutego 1863 roku oddziały braci Dawidowiczów i Dionizego Czachowskiego z rozkazu generała Mariana Langiewicza zajmują Suchedniów, likwidując komunikację pomiędzy rosyjskimi kolumnami generała Markowa. Dodatkowo, niszcząc most na Łosienicy, uniemożliwiają zajęcie go w tym dniu przez rosyjskich dragonów pułkownika Krasieńskiego. Następnego dnia Rosjanie, w odwecie za pomoc powstańcom, palą Suchedniów i zabijają 13 mieszkańców.

Generał Marian Langiewicz na czele oddziałów powstańczych dowodzonych przez Czachowskiego, Frankowskiego, Zdanowicza, Koryckiego, Pióro, Ulatowskiego, Jeziorańskiego prowadzi walki z wojskami rosyjskimi od Wąchocka przez Bodzentyn, Szydłowiec, Słupię, Święty Krzyż i Staszów. 18 lutego Langiewicz opuszcza Staszów i udaje się w kierunku Małogoszcza, gdzie łączy się z oddziałem pułkownika Jeziorańskiego, działającego na terenie województwa krakowskiego. Rosjanie rozpoczynają pościg za oddziałem Langiewicza. Dowódcy rosyjscy - Czengierzy, Dobrowolski, Gotubow - decydują się na atak jego zgrupowania z kilku stron, aby całkowicie zniszczyć oddziały powstańcze.

24 lutego 1863 roku pod Małogoszczem oddziały Mariana Langiewicza toczą jedną z największych bitew powstania styczniowego. Pomimo dużych strat poniesionych przez powstańców (300 zabitych, 500 rannych) i utraty całego taboru, Rosjanie nie osiągają swojego celu – całkowitego rozbicia wojsk Langiewicza.





Fundusz sołecki



Pełen zalet, czy kłopotliwy?

Orędownicy funduszu sołeckiego przekonują, że pozwala on zrealizować wiele cennych inicjatyw, eliminuje uznaniowość, wspiera rozwój wiejskich społeczności, a nawet jest „miernikiem dojrzałości gminy”. Fundusz rzeczywiście ma same zalety? Z rozmów z wójtami, burmistrzami i sekretarzami gmin wynika, że celowość jego wyodrębnienia w budżetach nie jest wcale taka oczywista.

O pozytywnych doświadczeniach z funduszem sołeckim mówi **Jolanta Stachowicz**, wójt Gminy Gnojno. – Fundusz ma bardzo dużo zalet, jeśli chodzi o gospodarowanie pieniędzmi na tym, de facto, najniższym szczeblu samorządu. Sołtysi radzą sobie z zadaniami. Czasami mamy problemy z tym, żeby wytłumaczyć im, że złożony wniosek jest wiążący i trzeba go zrealizować albo, że nie można zmienić celu, na który miały być przeznaczone pieniądze. Świadomość jest jednak coraz większa – przekonuje.

Fundusz sołecki w Gnojnie wyodrębniany jest od początku, od 2010 roku. Na rok 2013 łącznie wyniesie on tam blisko 300 tysięcy złotych. Wnioski złożyło wszystkie 26 sołectw. Dostaną od 6 do 14 tysięcy złotych. Za te pieniądze, między innymi, wyremontują drogi i przydrożne kapliczki.

Fundusz sołecki wyodrębniono również w gminie Kunów. Mocno optowali za tym radni pomimo, że burmistrz i skarbnik byli przeciwni ze względu na toczące się w gminie duże inwestycje, na które potrzebne są pieniądze. – Sołectwa w ramach

funduszu chcą doposażyć place zabaw, urządzić boiska, tereny zielone, utwardzać drogi. A ja właśnie, z powodu wzrostu cen, musiałam unieważnić przetarg na budowę kanalizacji. Proszę mnie dobrze zrozumieć, nie jestem wrogiem inicjatyw społecznych, wręcz przeciwnie – wspieram je, ale trzeba ustalić priorytety – mówi burmistrz Miasta i Gminy Kunów, **Beata Duda**. Ranga wniosków złożonych przez sołectwa nijak się ma do prowadzonych przez gminę poważnych inwestycji. Dodatkowo, okazało się, że wszystkie nasze wnioski zostały przyjęte do realizacji w ramach projektu Lokalnej Grupy Działania „Krzemienny Krąg”. Znalazły się tam również zadania, które sołectwa chcą realizować z funduszu sołeckiego. To nam się zdublowało i będziemy musieli sobie z tym teraz poradzić. Wszystkie 17 sołectw złożyło wnioski, wysokość funduszu to 240 tysięcy złotych. Pieniądze zostaną przesunięte z wydatków bieżących gminy, np. z organizacji Dni Kunowa.

Rok 2013 będzie pierwszym, w którym funduszu sołeckiego

Ustawę o funduszu sołeckim wprowadzono w 2009 roku. To specjalnie wyodrębnione w budżecie gminy pieniądze, o przeznaczeniu których decydują mieszkańcy wsi. Coroczne podejmowanie uchwały o wyodrębnieniu lub niewyodrębnieniu funduszu sołeckiego jest ustawowym obowiązkiem każdej gminy. Pieniądze z funduszu można wydać na zadania, które służą poprawie warunków życia mieszkańców, są zadaniami własnymi gminy i są zgodne ze strategią jej rozwoju. W praktyce oznacza to, że można je wydać na to wszystko, na co wydaje pieniądze gmina.

nie wyodrębni Gmina Wodzisław. – W naszej gminie jest 43 sołectwa, są sołectwa duże i takie, które składają się zaledwie z kilku domów. Sołectwa takie jak Brzeście, Krężyły czy Przylęczone były aktywne w pozyskiwaniu funduszy – powstały tam place zabaw, chodniki, zaadaptowano remizę na świetlicę wiejską. Ale te najmniejsze sołectwa nie miały szans z funduszu skorzystać i tworzył się trochę problem z takim nierównym traktowaniem – tłumaczy **Renata Kozłowska**, sekretarz gminy. – Radni doszli do wniosku, że lepiej funduszu z budżetu nie wydzielać, a środki przeznaczyć na budowę infrastruktury drogowej, która posłuży wszystkim sołectwom.

Uzasadnienia dla wyodrębnienia funduszu sołeckiego z budżetu gminy nie znajduje wójt Bielin **Sławomir Kopacz**. – Nie zrobiliśmy tego, bo tak zdecydowali właściwie sami sołtysi, z którymi spotykałem się przed przygotowaniem projektu uchwały o funduszu sołeckim. Doszliśmy do wniosku, że realizujemy bardzo dużo inwestycji, właściwie w każdym sołectwie, na które pozyskujemy środki na przykład z Unii Europejskiej. Realizujemy projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, czy w ramach Lokalnej Grupy Działania „Wokół Łysej Góry”. Skoro na inwestycje pozyskujemy środki z zewnątrz, nie ma potrzeby, by wydzielać ich w budżecie. Z funduszu sołeckiego budowane są place zabaw. My takie wybudowaliśmy, na przykład, w Hucie Nowej i Makoszynie, pozyskując na ten cel pieniądze z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – przekonuje Sławomir Kopacz.

Z danych Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach wynika, że w 2013 roku ponad połowa gmin zdecydowała się wyodrębnić w swoich budżetach fundusz sołecki. Siedem świętokrzyskich gmin, niestety, nie podjęło w tej sprawie żadnej uchwały...

Sołtysi: fundusz jest potrzebny

Wiele świętokrzyskich sołectw udowadnia, że fundusz sołecki otworzył jednak nowe możliwości przed świętokrzyską wsią. Remonty dróg, budowa chodników, naprawa lamp ulicznych czy urządzanie placów zabaw – to tylko niektóre przykłady efektywnego wykorzystywania środków z funduszu przez sołectwa. Dzieje się tak choćby w Osowej w gminie Sobków, gdzie dzięki środkom funduszu sołeckiego (14, 5 tys. zł) wybudowana została estetyczna altanka oraz zakupiony okazały grill, wokół których skupia się teraz życie towarzyskie mieszkańców. Zakupiono także sadzonki drzew, które stały się ozdobą pobliskiego stawu.

– To świetne miejsce spotkań, zabawy i odpoczynku w gronie przyjaciół i rodziny – podkreśla sołtys Osowej **Edward Sobczyk**. Jego zdaniem, wydzielenie funduszu sołeckiego stworzyło mieszkańcom możliwość samodzielnego decydowania o sprawach wsi.

Obecnie – jak mówi sołtys – najpilniejszą dla sołectwa sprawą jest budowa chodnika umożliwiającego dzieciom bezpieczne dojście do szkoły i powrót z niej. Na drodze prowadzącej do szkoły doszło bowiem już do dwóch wypadków. W obu, poszkodowanymi były dzieci. Włodarz wsi chciałby zrealizować tę inwestycję właśnie z pieniędzy pochodzących z funduszu sołeckiego.

A. Michalska

Anna Rdzanek - Kapsa



Prawnik radzi...

Sołtysi są niekwestionowanymi liderami środowisk wiejskich. To właśnie oni o swoich „małych ojczyznach” wiedzą najwięcej, posiadają największą wiedzę o tym, jakie lokalne problemy trzeba rozwiązać w pierwszej kolejności. Często stokroć napotykają jednak na związane ze swoją pracą problemy prawno – administracyjne. Wspólnie ze Zbigniewem Stefańczykiem, radcą prawnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego pomagamy je rozwiązać.



Tadeusz Kuc, sołtys sołectwa Bilcza, gmina Morawica:

- Czy na terenie sołectwa mają prawo funkcjonować komitety społeczne i osiedlowe? Kto je powołuje i sprawuje nad nimi nadzór?

Zbigniew Stefańczyk: - Zebrania wiejskie mogą tworzyć i wyposażać w określony zakres działania komisje stałe lub doradne, komitety społeczne dla realizacji inicjatyw społeczno – gospodarczych, w tym także komisję rewizyjną dla kontroli działalności sołtysa i rady sołectkiej. Powołane podmioty powinny ściśle współpracować z sołtysiem, radą sołectką oraz uczestniczyć w zebraniach wiejskich. Komitety stają się organami wewnętrznymi jednostek np. rady sołectkiej (sołectwa). Utworzenie komitetów społecznych jest w pełni fakultatywne, jednak należy mieć na uwadze, że struktury te ułatwiają organizacyjnie pracę. W przypadku ich powołania należy określić zasady działania i procedurę podejmowania uchwał, jako sposób wyrażania opinii lub wniosków. Można unormować ich strukturę wewnętrzną regulaminem. Należy jednak pamiętać, że działają one w oparciu o statut zatwierdzony przez radę gminy.



Joanna Ryk, sołtys sołectwa Obice, gmina Morawica:

Kto nadzoruje pracę sołectwa oraz czy protokół z sesji rady gminy musi być podany do wiadomości publicznej. Jeśli tak, to w jakiej formie?

Zbigniew Stefańczyk: - Nadzór nad działalnością sołectwa sprawuje rada gminy, a także wójt. Natomiast w zakresie spraw finansowych, także skarbnik gminy. Ponadto nadzór nad działalnością sołectwa sprawowany jest na podstawie kryteriów: zgodności z prawem, celowości, rzetelności oraz gospodarności.

Wójt, a także rada gminy są uprawnieni do żądania niezbędnych informacji i danych dotyczących funkcjonowania sołectwa. Wójt ma także prawo wstrzymać uchwały zebrania wiejskiego sprzeczne z prawem albo z uchwałami rady gminy, przekazując je do rozpatrzenia radzie w celu zajęcia ostatecznego stanowiska do uchylenia włącznie. Gospodarz gminy ma również prawo wglądu w dokumenty sołectwa. Ponadto rada gminy ustala zakres działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki.

Z kolei protokoły z sesji rady większości gmin udostępnia w urzędzie lub w biurze rady gmi-

ny. W wielu gminach umieszcza się je na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej. Zgodnie z Konstytucją RP oraz ustawą o dostępie do informacji publicznej udostępnienie protokołów jest obowiązkiem każdej gminy, spoczywającym na jej organach.

Ponadto z artykułu 11 b ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku wynika, że działalność organów gminy jest jawna, a ograniczenia jawności mogą wynikać jedynie z ustaw. Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także prawo do dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy.



Zbigniew Stefańczyk

Nie ma ustawowych przepisów dotyczących formy oraz podania do wiadomości publicznej protokołów z sesji rady gminy. Należy jednak pamiętać, że brak protokołu na stronie internetowej gminy nie zamyka zainteresowanej osobie możliwości zapoznania się z protokołem. Każdy mieszkaniec gminy ma prawo wglądu do protokołu, robienia notatek oraz odpisów.

Oprac. Agata Pęk

Konkurs

Dziękujemy Państwu za udział w naszym konkursie wiedzy o województwie świętokrzyskim ogłoszonym w numerze 1/2013! Miło nam poinformować, że wśród nadesłanych do naszej redakcji poprawnych odpowiedzi wyłoniliśmy zwycięzcę - nagrodę otrzymała pani **Milena Rak** z Kielc. Serdecznie gratulujemy doskonałej znajomości regionu!



A oto poprawna odpowiedź: fotografia zamieszczona w styczniowym numerze „Naszego Regionu” przedstawiała oczywiście **ruiny pałacu w Nieznanowicach**. Pałac został wybudowany na przełomie XIX i XX stulecia przez Izraela Poznańskiego, bogatego przemysłowca z Łodzi, który w Nieznanowicach założył fabrykę krochmalu. W roku

1910 pałac został sprzedany Karskim, którzy byli jego właścicielami do wybuchu II Wojny Światowej. Niezagospodarowany i spalony nie został odbudowany i obecnie znajduje się w stanie ruiny. Do dziś zachowała się jeszcze część elementów z bogatej ornamentyki.



Sołtysi mają swoje święto!

11 marca obchodziliśmy Dzień Sołtysa. Święto to staje się coraz popularniejsze w gminach. To dobra okazja do wyrażenia wdzięczności sołtysom za ich pracę i zaangażowanie. Sołtys jest wyjątkowym urzędnikiem, bo bez wyznaczonych stałych godzin pracy i bez biurka, za to najbliższ ludzkich spraw. W Świętokrzyskiem jest ich ponad 2 tysiące. Z okazji święta, sołtysom składamy życzenia zdrowia, wszelkiej pomyślności, sukcesów w działalności sołeckiej i uznania społecznego



Tak bawią się sołtysi podczas dorocznych Turniejów w Wąchocku

Sołtys to w średniowieczu osoba postawiona przez feudalnego pana na czele wsi lokowanej na prawie niemieckim. W średniowiecznym systemie prawnym to także wiejski sędzia oraz zasadzca (osadnik). Sołtysiem mógł być szlachcic, mieszczanin lub chłop. Do praw sołtysa należało wówczas m.in. zbieranie czynszu, przewodniczenie ławie wiejskiej, parytacja w dochodach feudała (1/6 czynszów i 1/3 kar sądowych). Sołtys miał obowiązek konnej służby wojskowej.

Pozycja społeczna i ekonomiczna sołtysów była stosunkowo mocna, mogli oni nawet konkurować ze średnio zamożną szlachtą. Z biegiem czasu od wieku XV do XVII sołtysi stali się nadzorcami pańszczyźnianymi i pomocnikami właścicieli wsi. W Polsce rozbiorowej i w okresie międzywojennym sołtys stał na czele najniższej jednostki podziału administracyjnego - gromady. W latach 1954-1972 sołtys był pośrednikiem między mieszkańcami wsi a gromadzką radą narodową, po 1973 między mieszkańcami a gminną radą narodową oraz naczelnikiem gminy.

Od 1990 roku sołtys jest organem wykonawczym jednostki pomocniczej gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej - sołectwa. Organem uchwałodawczym jest zebranie mieszkańców wsi, które też w bezpośrednich wyborach wybiera sołtysa i radę sołecką wspierającą sołtysa. Sołtys reprezentuje sołectwo na zewnątrz, zwołuje i organizuje zebranie wiejskie, realizuje uchwały rady gminy dotyczące sołectwa, a także umożliwia zapoznanie się z uchwałami rady jak najszerszemu kręgowi mieszkańców sołectwa, w zakresie ustalonym przez radę gminy dokonuje poboru podatków rolnego i leśnego, uczestniczy w sesjach rady gminy.

Źródło: Wikipedia

Zgłoś sołtysa!

Do 31 marca można zgłaszać kandydatów do tytułu Sołtysa Roku 2012 województwa świętokrzyskiego. Celem konkursu jest promowanie najbardziej aktywnych sołtysów, którzy podejmują działania na rzecz integracji społeczności lokalnej, dbają o rozwój sołectwa i gminy, są wzorem do naśladowania. Kandydatury mogą zgłaszać koła sołtysów, mieszkańcy, organizacje pozarządowe oraz władze samorządowe. Patronat honorowy nad przedsięwzięciem objął marszałek województwa Adam Jarubas. Organizatorem konkursu jest Zarząd Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej.

Do zgłaszania kandydatów do konkursu zachęca Feliks Januchta, prezes Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej: - W naszych świętokrzyskich gminach jest bardzo wielu sołtysów, którzy zasługują na ten zaszczytny tytuł. Potrafią się troszczyć bezinteresownie o swoich mieszkańców, inicjują rozwój sołectwa, działają dla dobra gminy i jej mieszkańców. Powinniśmy ich wskazywać jako wzór do naśladowania - podkreśla **Feliks Januchta**.

Kandydata do udziału w konkursie mogą zgłaszać: rady sołeckie, mieszkańcy sołectwa, rady parafialne, a także organizacje pozarządowe, np. Ochotnicze Straże Pożarne, Kola Gospodyń Wiejskich, stowarzyszenia sołtysów wszystkich szczebli oraz organy władzy samorządowej: rady gmin, wójtowie, burmistrzowie. Przy wyborze Sołtysa Roku, Kapituła Konkursu będzie brała pod uwagę m.in. osiągnięcia poprawiające infrastrukturę sołectwa i gminy, działania integracyjne na rzecz lokalnej społeczności, przynależność do innych organizacji, rezultaty działalności społecznej.

O rozstrzygnięciu i przyznaniu tytułu „Sołtysa Roku” zadecyduje Kapituła Konkursu składająca się z przedstawicieli Zarządu SSZK i przedstawicieli marszałka województwa.

Konkurs zostanie rozstrzygnięty do 30 kwietnia 2013 r., a wyróżnienia i nagrody dla laureatów zostaną wręczone podczas Zjazdu Sołtysów w czerwcu br. w Wąchocku. Główna nagroda w konkursie wynosi 20 tys. zł i jest przeznaczona dla sołectwa, którego sołtys zostanie wyróżniony tytułem „Sołtys Roku”. Nagrodzony Sołtys otrzymuje także statuetkę sołtysa.

Zgłoszenia należy przysyłać na adres: Feliks Januchta, ul. Zagórska 12, 26-085 Miedziana Góra

oprac. M.N.

Świętokrzyskie z nowym herbem

Od 18 lutego 2013 r. obowiązuje nowy herb województwa świętokrzyskiego ustanowiony Uchwałą Nr XXVI/472/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego 28 grudnia 2012 r.

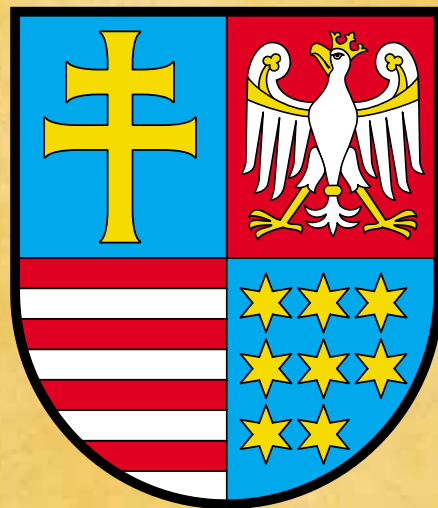
Nowy projekt herbu województwa świętokrzyskiego opracowany został na podstawie opinii Komisji Heraldycznej MSWiA z 14 czerwca 2000 r. Opinia ta stanowiła merytoryczną i formalno-prawną podstawę podjęcia działań zmierzających do dostosowania herbu do wymogów poprawności historycznej i heraldycznej. Opracowany projekt herbu, wraz z innymi projektami symboli województwa, poddany został konsultacji z udziałem przedstawiciela Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego na posiedzeniu Komisji Heraldycznej MSWiA 16 grudnia 2011 r.

W pierwszym, błękitnym polu herbu wprowadzony został odmienny wzór krzyża podwójnego, odnoszonego do opactwa benedyktynów na Świętym Krzyżu. Zmiana taka wynikała z potrzeby nadania godłu z pierwszego pola herbu województwa poprawniejszego kształtu, zgodnego z wymogami sztuki heraldycznej. W polu drugim, czerwonym, głowę białego orła o złotym dziobie i szponach, ozdabia przynależna krakowskiemu orłowi korona. W polu trzecim znalazło się osiem czerwonych i srebrnych pasów ułożonych na przemian; a w polu czwartym, błękitnym, osiem gwiazd sześcioramiennych złotych.

Sejmik ustanowił również **Oznakę Honorową „ZA ZASŁUGI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO”**. Oznakę stanowi okrągły, metalowy, złożony i patynowany medal o średnicy 35 mm, z uszkiem i kółkiem do zawieszenia. Na stronie licowej, w części centralnej, znajduje się wypukły wizerunek herbu Województwa Świętokrzyskiego, obwiedziony wieńcem laurowym. W otoku medalu znajduje się wypukły majuskułowy napis ZA ZASŁUGI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO. Medal jest zawieszony na wstążce wykonanej z rypsu jedwabnego, o szerokości 36 mm, w barwach województwa występujących na fladze: błękitnym, złotym, czerwonym, srebrnym (białym). Na odwrotnej stronie medalu grawerowane jest imię i nazwisko wyróżnionej osoby lub nazwa wyróżnianego podmiotu oraz numer kolejny odznaki.

Odnaka może być nadawana osobom i organizacjom społecznym, instytucjom, jednostkom samorządu terytorialnego, miejscowościom oraz innym podmiotom, które swoją pracą zawodową lub działalnością naukową, społeczną i polityczną bądź inną zasłużyły się dla Województwa Świętokrzyskiego.

Oznakę nadaje Marszałek Województwa Świętokrzyskiego na wniosek Kapituły Odznaki Honorowej.



WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

